У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 40. ВІВТОРОК, 3-го БЕРЕЗНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 3, 1970 No. 40. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 2 березня 1970

В АМЕРИЦІ

1-ГО КВІТНЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ ПЕРЕПИС населення, який вперше відбувся в цій країні 180 років тому, згідно рішенням Конгресу. Це має бути „автопортрет" ЗСА, виконаний 71 мільйоном голов американських родин. Новий перепис покаже, як і де живуть 205 мільйонів американців, як вони працюють, мешкають і як навчаються. Ціллю перепису порахувати всіх американців, бо 10 років тому необнято переписом кількох мільйонів білих і чорних мешканців ЗСА. Міське населення буде само виповняти статистичні папери та пересилати їх до районових бюр Статистичного Уряду. В менших містах і селах статистичні формуляри передаватимуть окремим працівникам статистичного бюра.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД СЬОМОЇ ОКРУГИ дозволив 7-ом в'язням в Чикаґо вийти на волю за кавцією, поки не буде вирішена справа їхньої апеляції проти засуду за образу суду і за плянування за допомогою заворушень розбити Крайову Демократичну Номінаційну Конвенцію в Чикаґо 1968-го року. П'ять засуджених склали кавцію по 25,000 долярів, а два по 15,000 долярів, бо вони засуджені тільки за образу суду. Один із них заявив на пресовій конференції, що Уряд хоче за допомогою обстриження волосся молодим людям зменшити їхню революційну завзятість, але це замало, бо треба б їм обтяти голови, щоб спинити революцію.

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЙНІ ПРОВОДИ БЕРУТЬ до уваги той факт, що тепер у ЗСА голосуватимуть понад 20 мільйонів виборців, які мають понад 65 років, і які живуть із пенсій соціяльного забезпечення. Коли б ці старші виборці могли якось об'єднатися на основі „свого старшого віку", то вони могли б мати великий вплив на життя цієї країни. Старші особи не вдоволені тепер із того, що інфляція спричиняє дорожнечу, а старечі пенсії замалі, щоб дати можливість жити без турбот. Старші особи об'єднуються в численних містах в різні клюби, що мають їм допомогти в боротьбі за поправу їхнього життя.

ҐВАТЕМАЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОГОДИВСЯ ЗВІЛЬНИТИ з тюрми комуністичного підпільника Хозе Вісента Калвілля за те, щоб ліві підривні елементи звільнили викраденого міністра закордонних справ — Альберта Фуентоса Мора. Чотири молоді озброєні терористи витягнули насильно міністра Фуентоса Мора з його авта, яким керував шофер, і після того повідомили уряд, що вб'ють міністра Фуентоса, якщо уряд не звільнить заарештованого комуністичного підпільника. Виміна відбулася в Мехіко, займався нею ґватемальський амбасадор Делфін Санчез Хуарез.

ПЕРЕВЕДЕНІ ОПИТУВАННЯ АҐЕНЦІЄЮ Ґеллупа виявляють, що більшість жінок гадають, що піґулки для контролі народин не безпечні для здоров'я жінок. Тільки 37 відсотків опитуваних цього року заявили, що вони рекомендували б жінкам користати з цих піґулок, а три роки тому 53 відсотки хвалили ці піґулки. В Сенатській комісії лікарі зізнавали в справі піґулок і твердять, що піґулки можуть спричиняти такі недуги, як згусток крови, пістряк грудей, цукрицю, неплідність, народження здеформованих немовлят та звиродніння майбутніх поколінь.

У СВІТІ

ТРИ ЗАХІДНІ ВЕЛИКОДЕРЖАВИ ПОГОДИЛИСЯ перевести з Совєтами конференцію на амбасадорському рівні про Берлін. Вона відбудеться з кінцем березня ц. р. у Західньому Брліні. Виміна нот в цій справі тяглась від грудня мин. року. Західні держави припускають, що Совєти схочуть говорити тільки про Західній Берлін, відстоюючи погляд, що це окрема правно - політична одиниця без зв'язку з Західньою Німеччиною, — три західні великодержави трактують Західній і Східній Берлін, як одну проблему, дармащо Москва твердить, що Східній Берлін є столицею „суверенної" Східньої Німеччини, і не підлягає дискусії.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СССР АНДРЕЙ ГРОМИКО ПЕРЕВІВ у Східньому Берліні довгі наради з східньо - німецьким диктатором Вальтером Ульбрихтом і його найближчими дорадниками й вони заявивли у спільному комунікаті, що СССР і Східня Німеччна узгіднили одностайну політику супроти Західньої Німеччини щодо взаємної поправи відносин.

В МОСКОВСЬКИХ „ІЗВЄСТІЯХ" ПОЯВИЛАСЯ 28 лютого ц. р. стаття з характером офіційної заяви совєтського уряду, в якій „перестеріґається" З'єднані Стейти проти продовжування важкого бомбардування Ляосу. Американці бомбардують з своїх летунських суперфортець „Б-52" північно - в'єтнамські війська й транспорти, що йдуть почерез територію Ляосу до Південного В'єтнаму. „Ізвєстія" промовчують, що ляоський уряд прем'єра Суванни Фуми звернувся до СССР і Британії, як ко-спонзорів Женевської конференції з 1962 р., щоб вони скликали назад ту конференцію задля Ляосу. Стаття „Ізвєстій" йде по лінії ляоських і в'єтнамських комуністів.

У ВАРШАВІ АРЕШТУВАЛИ четверо студентів, двох мужчин і дві жінки, під закидом перепачкування до паризької „Культури" статтей про заворушення польських студентів з березня 1968 р. та поширювання згодом відбиток тих репортажів у „Культурі", з гострим протирежимовим вістрям.

В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ АРЕШТОВАНО двох арабів під закидом підкинення бомби до австрійського літака, який віз пошту до Ізраїлю. Бомба вибухла у тому літаку, що летів з Мюнхену до Відня, але літак встиг безпечно приземлитись. В тому самому дні бомба вибухла на швайцарському літаку, який розбився, при чому згинули всі 47 осіб у ньому. Швайцарська поліція переконана, що ті обидва акти були ділом тих самих арабських терористів.

ПОМЕРЛА БЛ. П. НАТАЛІЯ ДЕ РОҐАЛЯ-ЛЕВИЦЬКА

На 91 році життя померла 28 лютого ц. р. у Філядельфії бл. п. Наталія з Подолинських, де Роґаля-Левицька, вдова по бл. п. о. Іллі, пароха на Ярославівщині. Парастас 4 березня о год. 8 вечора, в заведенні Носевичів, похорон — 5 березня о 8-ій г. ранку з того заведення до Церкви Христа Царя, а потім на цвинтарі у Факс Чейсі. Покійна залишила в смутку велику родину в Америці, Канаді і в Україні.

Президент Ніксон ще не вирішив справи продажу джетів Ізраїлеві

Вашингтон. — На пресовій конференції 30 січня ц. р. президент Ніксон заявив був, що він вирішить до 30-ох днів справу продажу Ізраїлеві джетових бомбардувальників, що їх просила в нього ізраїльський прем'єр Голда Меір під час своїх відвідин у Вашингтоні. Однак речник Білого Дому заявив 1-го березня ц. р., що Президент не прийняв ще остаточного рішення в цій справі. За пресовими коментарями — Президент ані не відкинув ізраїльської просьби ані не квапиться виконувати її, чекаючи радше на дальший розвиток подій на Близькому Сході. Американські фахівці твердять, що й без доставн нових американських бойових літаків, Ізраїль має перевагу в повітрі над арабськими державами. Нові достави наймодерніших джетів стали б актуальними, коли б виявилося, що Совєти посилили свою допомогу Єгиптові. Керівні американські кола буцім-то не вдоволені рейдами, що їх ізраїльці переводять вглиб єгипетської території — американськими джетами.

Демократи шукають голови Крайового Комітету

Вашингтон. — Демократична Партія, яка програла президентські вибори в 1968 році, не має дійсного свого голови, бо колишній віцепрезидент і колишній кандидат на президента Гюберт Г. Гомфрі є тільки титулярним головою партії. В справі проводу цієї партії займають ще голос сенатори Едвард М. Кеннеді та Едмунд С. Москі зі стейту Мейн, який кандидував в 1968 році на пост віце-президента. Гомфрі тепер форсує на голову Крайового Демократичного Комітету колишнього губернатора Стейту Індіяна — Метью Е. Велша. Давніше він пропонував Лоренса Ф. Брасна, який вже займав цей пост давніше, але демократичні губернатори не були з нього вдоволені, і Брасн заявив, що не кандидує на провід в партійному комітеті. Гомфрі зарекомендував Велша Виконному Комітетові Демократичної Партії, але цей Комітет відмовився схвалити пропозицію Гомфрі.

Куба захопила силою американський корабель

Маямі, Флорида. — Кубинський озброєний човен силою захопив американський корабель, який на повному океані недалеко територіяльних кубинських вод шукав скарбів, які колись затопилися на еспанському кораблі в обширі Караїбського моря. Американський корабель "Joselyn C" виплив ще 1-го січня з порту Кейп Код. Його капітан є 37-річний Стен Карлсон. Його корабель був частиною рибальської фльоти, але окрема інкорпорація у Вашингтоні винайміла цей корабель на те, щоб його залога могла впродовж трьох місяців шукати за затопленими еспанськими скарбами. Американський корабель мусів піддатися кубинському озброєному човнові. Капітан американського корабля перед самим захопленням кубинцями вспів ще повідомити свою команду, що на його корабель скеровані дула вогнепальної зброї. Недалеко цієї події був англійський корабель, але вже було запізно, щоб він міг допомогти американському кораблеві.

Округа УНС Нюарку відбула організаційні збори

Нюарк. — В неділю, 1-го березня, тут відбулися збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, в яких взяло участь 50 представників від 18 Відділів, зробили підсумки успішної членської кампанії за 1969 рік та намітили плян праці конвенційної членської кампанії. Збори відкрила і проводила ними голова Окружного Комітету пані Стефанія Букшована а секретарював Володимир Роговський, секретар Окружного Комітету. Приявна на зборах заступниця гол. предсідника Марія Душник вручила почесну плякату Стефанії Букшованій за найкращий осяг серед жінок організаторів на сході ЗСА, а саме за 45 нових членів у 1969 році. При цьому Марія Душник закликала учасників нарад до організаційної праці та згадала других жінок із нюаркської Округи: Марію Герус, яка здобула 14 нових членів, Стефанію Стеців — 12, та Анну Гнатюк — 12. Огляд здобутків Округи за ювілейний рік подав у своєму слові Степан Гавриш, головний радний і обласний організатор. Він згадав, що Округа Нюарк зайняла шосте місце серед 30 Округ УНСоюзу, здобувши 295 членів за 1969 рік, що було найкращим досягненням Округи за останніх п'ять років. Найкращими Відділами, які причинилися до успішного закінчення ювілейного року, назвав С. Гавриш Відділи: 14-ий (секретар М. Отрок) — 55 членів, 371-ий (секретар Ю. Баранюк) — 53 члени, 340-ий (секретар С. Букшована) — 47 членів, 234-ий (секретар І. Іваник) — 27 членів, 76-ий (секретар В. Салабун) — 19 членів, 142-ий (секретар М. Маркович) — 14 членів, 27-ий (секретар Л. Олесницька) — 13 членів, 37-ий (секретар А. Гнатюк) — 11 членів, 43-ий (секретар В. Сиваник) 10 членів і 214-ий (секретар А. Твардовська) — 10 членів. Вкінці С. Гавриш подав вказівки, як вести членську кампанію та згадав основну ціль кампанії, в якій до Конвенції намічено здобути 2,500 членів. Опісля промовив головний предсідник Йосип Лисогір, який зреферував загальний стан УНСоюзу, в тому здобутки організаційні та фінансові. Він подав цифри росту членства в Окрузі та в цілому стейті Ню Джерзі, висловлюючи признання стейтові, в якому зросло загальне число за 1969 рік на 308 членів і зараз стейт Ню Джерзі начисляє 11,358 членів. При тому головний предсідник зробив порівняння стану і росту членства цілого ряду стейтів, як рівнож звернув увагу на потребу забезпечування нашого громадянства на вищі суми. Головна радна Анна Дубас також говорила про конвенційну членську кампанію, закликаючи організаторів ділитися між собою досвідом та між собою співпрацювати.

Після доповідей розвинулася широка дискусія, в якій взяло участь 18 осіб. В ній порушено цілий ряд союзових та громадських справ, на які давали вияснення гол. предсідник Йосип Лисогір та головний радний Степан Гавриш.

На закінчення зборів головний предсідник Й. Лисогір висвітлив прозірки із своєї подорожі до Баня Луки і околиці та розказав про положення тамошніх українців і широко закроєну допомогову акцію потерпілим від землетрусу братам у Югославії. Розмови на союзові і громадські теми продовжувались під час перекуски, яку влаштував Окружний Комітет.

Збори відбулися в залі дому УСТ „Чорноморська Січ", при якому є теж спортовий Відділ УНСоюзу.

Жиди демонструють проти Помпіду в американських містах

Ню Йорк. — У Чикаґо й Вайт Пленсі у повіті Вестчестер під Ню Йорком відбулися демонстрації жидів проти французького президента Жорджа Помпіду з приводу його відмови продавати зброю Ізраїлеві та продажу 110 джетів Лібії. Коли в Чикаґо президент Помпіду вийшов 28 лютого ц. р. з готелю до свого авта — зустріла його юрба демонстрантів з ворожими окликами й таблицями. Помпіду заявив, що демонстранти „не помагають своїй справі", але „не пошкодять французько-американській приязні, яка стоїть вище поганих манер". Президент Помпіду і його дружина були такі обурені тією демонстрацією, що вони плянували скоротити свої відвідини в Америці і зараз наступного ранку відлетіти до Франції. Але швидко після того вони заперечили вісткам про свій приспішений відлет та в мин. неділю відлетіли до містечка Вайт Плейнс в сусідньому з Ню Йорком повіті Вестчестер, щоб там переночувати й 2-го березня ц. р. прибути до Ню Йорку. У Вайт Пленсі зустріли їх також демонстранти, зорганізовані місцевими рабінами. Одинаково в Чикаґо, як і в Ню Йорку не відбулося офіційне прийняття тамошніми посадниками. Посадник Джан Ліндзі заповів уже раніше, що він не прийматиме Помпіду парадою, якою звичайно стрічають в Ню Йорку голів чужих держав. Під час перебування президента Помпіду в Ню Йорку — Ліндзі перебуватиме у Вашингтоні на конференції американських посадників. Помпіду мав бути на прийнятті в генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта, на обіді у французькому консуляті й на бенкеті у Валдорф Асторії, що його уладжує Товариство американсько-французької приязни.

В Австрії парляментарні вибори виграли соціялісти

Відень. — В минулу неділю 1 березня ц.р. відбулися в Австрії парляментарні вибори, в яких Соціял-демократична партія здобула 81 мандат на всіх 165 посольських місць, Народна партія 78, а Партія волі 6. В останньому парляменті „народники" мали 85 послів, соціял-демократи 74, а Партія волі так само 6. Канцлер Йозеф Кляве признав перемогу своїм соціялістичним противникам і погратулював лідерові Соціял-демократичної партії д-рові Брунові Крейскі, який в останньому уряді був міністром закордонних справ. Припускають, що в Австрії постане міжпартійна „велика коаліція" та що канцлером стане Бруно Крейскі. Австрійські соціял-демократи так само є проти комунізму і за зберігання строгої невтральности між Сходом і Заходом, з тим, що Австрія завжди була і є країною західньої культури із тісними зв'язками з Заходом.

Росіяни узурпують культурний обмін із ЗСА

Між урядом ЗСА і урядом СССР підписано на два роки продовження програми взаємного культурного обміну, з незначним її поширенням: замість обміну 30-ма студентами з обох сторін тепер буде обмін 40-ма студентами; замість 10 обмінних лекторів і професорів, які проводитимуть наукові досліди й читатимуть наукові лекції — вирішено обмінюватись 20 такими професорами й лекторами; кількости обмінних пересувних виставок про життя в ЗСА і в СССР ще не усталено. Із ЗСА мали б впродовж двох років виїхати до СССР на виступи джазова оркестра Дюка Еллінгтона, Театр американського танку А. Ейлі, малий хор з Мічиґанського університету, можливо Балет Гаркнеса. Із Совєтського Союзу в порядку культурного обміну вже гастролювала оркестра Московської філярмонії, а ще мають приїхати на гастролі в ЗСА: Ансамбль танців Мойсеєва, московський Большой театр опери та балету і Сибірський ансамбль пісні й танців. Таким чином, багатонаціональний Совєтський Союз, із культурами, з яких деякі значно старіші від російської, буде знову представлений для американців лише одним народом — російським „старшим братом".

Понад 900 осіб, 45 дебютанток, було на Вечерницях „Червоної Калини" в Ню Йорку

Ню Йорк. — Понад 900 осіб, в тому числі багато молоді, взяло участь у вечерницях „Червоної Калини", які, за щорічним уже традиційним звичаєм, відбулися тут в суботу, 28 лютого ц.р., цим разом у балевій залі готелю Ню Йоркер. Як щороку, головною атракцією цієї культурної товариської розваги, організованої колишніми українськими комбатантами з усіх формацій, почавши від Українських Січових Стрільців та кінчаючи Українською Повстанською Армією, — була презентація дебютанток. В цьому році дебютувало аж 45 молодих панночок у товаристві своїх кавалерів. Коротку промову виголосив до них голова Об'єднання б. вояків українців д-р В. Ґалан, а представляла кожну панночку і її партнера заслужена пластова діячка Христина Навроцька, яка перед 10-ти роками, разом з покійною Мирославою Драган, почала організацію дебютанток „Червоної Калини". Другим їх організатором є інж. І. Вінтоняк. Хоровід дебютанток перевів полк. Юрій Лопатинський. Тому, що забава відбувалася в двох залях — хоровід перейшов почерез обидві залі. Дебютанткам вислано до дому по гарній світлині всіх їх, за 34-им числом „Свободи", по книжці д-ра В. Ґалана „Батерія смерти", а 9 панночок дістали з волі химерного жеребка скромні нагороди по 25 дол. Між приявними були президент Секретаріяту СКВУ, головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір з дружиною, голова Представництва Державного Центру УНР в ЗСА дир. Іван Крамаренко, ген. А. Валійський, одинока ще в живих колишніх жінок - Українських Січових Стрільців Ганна Ратич, голова Ради Братства УСС Іван Поритко, представник Вільного Козацтва Йоахим Вишневецький, д-р Володимир і Марія Душники і багато інших видатних наших діячів та діячок. Другим аранжером був інж. В. Гриньох, грала поділена на дві залі скріплена оркестра „Амор".

Ню Йорк відзначив Шевченківські Роковини мистецьким виконанням його творів

Ню Йорк. Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню Йорку та Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в Америці в неділю 1-го березня в залі Фешен Інституту влаштували Вечір в поклоні Тарасові Шевченкові, під час якого виконувано програму, що звалася „Шевченкові думи". Маестро Йосип Гірняк виконав „Думи мої" („Заспів"), „Сон" (Гори мої високії) та рецитував „Заповіт". Відомий актор Михайло Яблонський виконав поему „Чигирин". Окремий пункт програми під заголовком „Доля дівчини й матері" виконували Христя Сливоцька („Ой умер старий батько") Реня Сафян („Нащо мені чорні брови"), Надя Диба („Вітре буйний"), Оксана Шуль („І багата я"), Леся Трембіцька („Дівочі ночі"), Христя Івануса („У неділеньку та ранесенько"), Оксана Гаврилюк („Калина") і Маруся Гой („Не кидай матері"). У виконанні уривка з „Гайдамаків" під заг. „Лебедин" взяли участь Леся Трембіцька, Надя Диба і Реня Сафян, а „Матері" виконували Оксана Гаврилюк, Христя Іванyса, Христя Сливоцька і Надя Диба. Ролю Матері в „Сові" відспівала меццо-сопрано Христина Осадца-Павскіс, а слова поета рецитували Оксана Шуль, Маруся Гой і Реня Сафян. Хореографічну картину до музики „Прелюдії і Фуґи" Нестора Нижанківського виконували Христя Сливоцька (Україна) і Михайло Гаврилюк (слова поета), а Землю представляли Ніна Баб'як, Таня Зазуля, Марта Зелик, Єлисавета Павлюк, Оля Піскор, Христя Сосенко і Ліля Тодор. При фортепіяні був молодий піяніст Олег Левицький. В інсценізації („Псальмів Давидових" виступали Аскольд Лозинський, Тарас Яремко, Михайло Гаврилюк і цілий ансамбль. Мистецьким керівником цієї оригінальної і цікавої програми була відома акторка п. Лідія Крушельницька, хореографічну частину виготовила відома мисткиня балету п. Рома Прийма-Богачевська, музичний супровід був авторства відомого композитора д-ра Ігоря Соневицького, який і сам виконав свій твір. За сценічне оформлення і за світло подбав п. Володимир Касіян. Публіка виповнила велику залю Фешен Інституту і з насолодою сприймала окремі пункти програми, щиро їх оплескуючи. Творці й виконавці програми довели, що можна оживити Шевченкові Роковини, зрезиґнувавши з „традиційних", але не цікавих, програм „Академії" з промовами, деклямаціями та співом. Велику участь у виконанні програми взяла молодь.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ШЕВЧЕНКІВСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ

Ню Йорк. — Щорічним звичаєм влаштовує Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА разом з науковими Секціями — Шевченківську Наукову Конференцію, що відбудеться в суботу, 7 березня ц. р. в годині 6-ій вечером, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку. Конференцію відкриє проф. д-р В. Лев, а доповідь виголосить ред. В. Верган на тему „Шевченко і „Основа" та проф. Д. Горняткевич — на тему „Найновіші монографії про мистецьку творчість Тараса Шевченка". Конференція є призначена для членів НТШ і ширшого загалу громадянства. Вхід вільний.

РІДНОШКІЛЬНА МОЛОДЬ КЛІВЛЕНДУ В ПОКЛОНІ ВЕЛИКОМУ КОБЗАРЕВІ

Комітет українських шкіл у Клівленді, Огайо: 1) Школи Українознавства Т-ва „Рідна Школа", 2) Рідної Школи ім. Тараса Шевченка — Українських Православних Парафій і 3) Рідної Школи при Парафії св. Володимира відзначує Шевченківські Роковини в неділю, 8-го березня 1970 року в авдиторії Парми Сініор Гайскул при Вест 54-ій вулиці на Пармі, Огайо. Початок точно о год. 4-ій пополудні. В першій частині програми — виступи рідношкільної молоді, а в другій частині — висвітлення звукового кольорового фільму про життя і творчість Тараса Шевченка, та його переживання і боротьбу за кращу долю українського народу. Проситься українське громадянство о численну участь у цьому святі.

СИРАКЮЗИ ВШАНУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ

Сиракюзи, Н.Й. (М.Л.). — Місцева українська громада відзначить 20-ту річницю геройської смерти Головного Командира УПА, ген.-хор. Романа Шухевича - Тараса Чупринки Святочною Академією в неділю, 8-го березня ц.р., о год. 3-ій по пол. в залі Вестгі-гайскул. В програмі візьмуть участь: доповідь — всеч. о. Богдан Сиик, парох Ютики; дівоче тріо „Соловейки" з Філядельфії під керівництвом проф. д-р Зої Маркович, та місцева молодь Осередку СУМА і пластова молодь Станиці Сиракюзи-Ютика. Ювілейний Комітет очолив проф. д-р Микола Богатюк. Того ж дня, після співаної Святої Літурґії, буде відправлена панахида в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя.

ФІНАНСОВІ СЕМІНАРІ В УІА

Ню Йорк. — В Українському Інституті Америки минулого четверга, 26-го лютого, відбувся перший Фінансовий Семінар з доповідями Теодора Дзюби про інвестиційні нагоди в стабільних районах та Данила Проця про інвестиційні засоби. В найближчий четвер, 5-го березня, в рямках цього семінаря Андрій Мельник доповідатиме про інвестиційні можливості в новій технолоґії, а Вілліям Драґан говоритиме про вплив податкової реформи з 1969-го року на грошові зиски і втрати. Модератором буде Володимир Бакад. Доповідачі, як і модератори займають відповідні позиції в інвестиційних фірмах.

ЩО БУДЕ В ЗСА ЗА ТРИДЦЯТЬ РОКІВ?

За 30 років, це значить в 2,000 році ЗСА будуть великим мурашником, в якому житимуть 300 мільйонів американців. Так передбачає секретар торгівлі Моріс Стенс, який закликає американців, щоб послухали президента Ніксона та не збільшували великих міських метрополій, а будували нові міста, далеко від великих міст. Коли теперішні американці не послухають Президента, то за 30 років буде кілька великих міст-колосів, „Бос-Ваш" (Бостон-Вашинґтон), Чи-Піттс (Чикаґо-Піттсбурґ), Сан-Сан (Сан Франсіско-Сан Дієґо) і Дже-Май (Джексонвілл-Маямі) на Флориді. Такі великі людські „мурашники" — це небезпека для здоров'я й гігієни людини — казав секретар торгівлі на пресовій конференції.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мозаїка культур у Канаді

17 лютого ц. р. відбулися в канадійському Сенаті надзвичайно цікаві дебати, які формально стосувалися створення об'єднаної двопалатної парляментарної Комісії для справ нової Конституції Канади і несподівано перетворились у розгляд національної і культурної монолітности, двоподілу чи мозаїки національно - етнічних груп і культур в Канаді. Велика, дбайливо приготована й майстерно вистилізована промова сенатора Павла Юзика очевидячки зелектризувала всіх сенаторів, яким вона не тільки пригадала історію канадійської Конституції, що її трикратно змінювано і багатократно доповнювано різними Додатками, але й зображувала документарними даними різнородність канадійського національно - етнічного складу та заслуги різних етнічних груп нинішньої Канади для розвитку її культури та економіки.

Сенатор Юзик роздав усім сенаторам три таблиці: „Напрямні розвитку населення Канади", „Етнічний склад канадійського населення" і „Етнічний склад канадійського населення за її провінціями". Він просив залучити ті графічні й статистичні карти до парляментарного протоколу, „рекорду", його промови. З цього приводу вив'язалась палка, подеколи гаряча дискусія, бо одному сенаторові дуже не сподобався поділ англомовної групи на англійців, шотляндців і ірляндців, іншому — поділ на осіб „жидівської віри" та „жидівської національности". Сенатор Юзик мав за собою могутній аргумент: всі ці дані він узяв з офіційного документу Домініяльного Бюра Статистики, за переписом з 1961 року. Голова Сенату й величезна більшість признали сенаторові Юзикові, що можна не погоджуватися з висновками, можна не погоджуватись з клясифікацією, якою користувалося у своєму переписі державне Статистичне Бюро, але — це офіційний документ, використаний сенатором Юзиком для ілюстрації його головної тези: що нова Конституція мусить в більшій мірі рахуватися з мозаїкою національно - етнічних груп Канади, щоб виключити всяку дискримінацію будь - котрої з них.

Сенатор Павло Юзик погодився, що за все ще зобов'язуючою Конституцією, себто Британським Північно - Американським Актом з 1867 року, і за існуючою життьовою практикою, Канада є офіційно двомовною, з англійською і французькою рівнорядними мовами, але поруч із цим є многокультурною, з численними національно - етнічними групами, які користуються своїми окремішними мовами, що їх не можна дискримінувати й зіштовхувати до ряду меншовартісних. Найбільш характеристичним моментом у розвитку етнічної мозаїки Канади є щораз менший відсоток британійського „елементу", майже незмінний цифровий стан французької групи та щораз більший відсоток так званого „третього елементу", третьої групи, яка власне складається з поселенців, що не були й не є англійцями, шотляндцями, валійцями чи французами. Зокрема сенатор Юзик підкреслив могутній вклад у загальноканадійську економіку, спеціяльно сільське господарство, й культури — пів мільйонової маси українців.

На всіх 18,238,247 мешканців Канади за переписом з 1961 року було 473,377 українців. Англомовна група становила тоді 44 відсотки, французька — 30 відс., а „третій елемент" — 26 відс. Але, йдучи за окремими провінціями, в трьох провінціях — Альберті, Саскачевані й Манітобі — вже тоді „третій елемент" мав найвищий відсоток населення, французи мали й мають тільки в одній провінції Квебеку найвищий відсоток, а в провінції Онтеріо (Торонто й ін.) „третій елемент" становить 30 відс., половину британійського. Коли один сенатор обурився на згадку сенатора Юзика про стосовану в Канаді дискримінацію супроти деяких груп з „третього елементу", сен. Юзик вказав на свій власний прикрий життьовий досвід, і той канадійський сенатор завважив тоді, що це, видно, був „винятковий випадок"...

Важливий не тільки факт, що одноголосно покликано до життя з'єднану Парляментарну Комісію для справ Конституції, яка буде схвалена вперше „в Канаді, канадійцями і для канадійців", але й те, що у дебатах пригадано принципи, на яких вона повинна спиратися: „єдність у продовжуванні різномаїтности", свобода й демократія, справедливість і правда, рівність і братерство. Сенатор Павло Юзик робить велику і добру прислугу Канаді, звертаючи увагу та заступаючись за той „третій елемент", ро йому завдячує Канада свій дотеперішній розвиток не в меншій мірі, як англомовному і французькому, та від якого у ще більшій мірі залежить її майбутнє.

Мих. Килимний

ОЦЕ ТАК ІСТОРІЯ!

Куритиба. — Історія, як наука, в СССР взагалі не існує. Причина цьому дуже проста: від совєтського історика вимагають подавати тільки ті факти та насвітлювати їх тільки так, як того бажає собі кожночасна комуністична верхівка в Кремлі. А бажання ті завжди різні. У Сталіна, наприклад, вони мінялися кілька разів — від продовження ленінської „історії клясової боротьби" з гострим засудженням царів до вихвалювання царів і князів, зокрема Олександра Невського, Івана Лютого, Петра Першого... Офіційно називається це „методою історичного матеріялізму" та „марксистсько - ленінською діялектикою".

На підсовєтській Україні було так: засудили „Історію України" і всю історичну школу Михайла Грушевського. Нашвидку спробував був „спекти" курс „Історії України" комуніст Матвій Яворський. Однак, невдовзі ця його праця пішла прахом, а сам Яворський попав до концентраційного табору, звідки вже й не повернувся. Довгий час „Історії України" не було ніякої, аж поки за писання її взявся відразу цілий колектив істориків, об'єднаних в ВУАМЛІН'і, на чолі з сестрою дружини московського сатрапа - українофоба, другого секретаря ЦК КП(б)У Павла Постишева, Постоловською. ВУАМЛІН — Всеукраїнська Асоціяція Марксо - Ленінських Науково - Дослідних Інститутів, опрацювала та оприлюднила лише кілька випусків тієї „Історії України", присвячених різним періодам. Але незабаром цю асоціяцію визнано контрреволюційною і НКВД взялося „унешкідливлювати" її співробітників. Мало кому з вуамлінівців повелося вийти з катівень політичної поліції, а за Постоловською й слід пропав.

Лиха доля спіткала також „Історії" та істориків московських: Преображенського, Покровського, Адоратського, Деборіна... Більше щастя мав учнівського рівня конспект „Історії СССР", здається, Шестаковича, що проіснував аж до початку другої світової війни. Не краще було і з партійними „історіями".

„Історію КП(б)У" написав свого часу професор Микола Попов, він же секретар ЦК КП(б)У по пропаганді і головний редактор часопису „Комуніст". Ту „Історію" вилучено з продажу, а її автора фізично знищено, бо, мовляв, основні історичні події на Україні насвітлив він з точки зору „українського буржуазного націоналізму". Фактично ж справа зводилася до того, що М. Попов підкреслив українську відмінність (тобто неоднаковість з російською) історичної дійсности. Особливо ж гостро скритикували його за те, що робітничий рух в Україні він подав інакше, ніж то робили історики російської з російським ребітничим рухом.

Після М. Попова не було помітніщих спроб написати історію КП(б)У, а ті, незначні спроби, що мали місце, завжди кінчалися невдачею.

Було написано кілька „історій" партії російської, потім всеросійської, а далі всесоюзної (ВКП(б), ВКП, КПСС). Всі вони без винятку „зняті з обігу". На них попеклися Бухарін, Бубнов, Квірінґ... Бо годі було пристосуватися авторам до щораз нових вимог, оцінок та уподобань кремлівських верховодів, годі було убгати в одну історію з російською історії комуністичних партій, робітничих та революційних рухів в Україні, Туркестані, Азербайджані.

Нарешті появився „колективний автор", очолюваний особисто Йосифом Сталіним. Тут маємо на увазі перше видання „Історії ВКП(б)". У тому виданні всіх, кого Сталін зліквідував, отже, Троцького, Зінов'єва, Бухаріна, Рикова та інших, представлено як зрадників, німецьких, англійських чи шпигунів і ренеґатів. До невпізнавання перекручено події. В необізнаної людини при читанні тієї „Історії" складається враження, що так звану „Жовтневу революцію" підготували і провели тільки дві особи — Ленін та Сталін, а всі інші, якщо не виявилися пізніще „зрадниками комунізму", то виконували вказівки перших двох. При чому Леніна в тій „Історії" подано так, що без Сталіна він би був нічого не вартий. Зорганізований партією жахливий голод 1932-33 рр. зовсім замовчано, також замовчано концентраційні табори, єжовський терор, винищення української інтелігенції.

Головне видання цієї історії партії, тоді вже КПСС, ще вище підносить Сталіна, виставляючи його як „геніяльного полководця", але дуже глухо згадує про розгромницькі поразки СССР на першому етапі війни і зневажливо оцінює допомогу західніх альянтів та їхню участь у тій війні.

За влади Нікіти Хрущова видано „Історію КПСС" теж ближче невідомого колективу авторів. В ній Сталіна скинуто з п'єдесталу, відмовлено йому в провідництві всім революційним рухом на теренах Російської імперії, жовтневою революцією", навіть зроблено натяк на те, що Ленін перестерігав партію, щоб не вибирали Сталіна генеральним секретарем ЦК. Проте, ґрунтовного висвітлення і критики кривавої та ганебної сталінщини і в цій „Історії" нема.

П'ять років по Хрущову „колективне керівництво" хиталося на всі боки, не знаючи, на котру ногу стати. Аж ось щойно тепер, порядком відзначення 100-ліття з дня народження Леніна, випущено нове видання „Історії КПСС" на 736 сторінок. Знову „вийшов на люди" невідомий колектив авторів, тепер уже під проводом Леоніда Брежнєва. Сталін у цій „Історії", хоч ще й не цілком реґабілітований, але виглядає „можливо". Його високо оцінено як головнокомандувача совєтської армії в другій світовій війні, а поразки на початку війни згадано невиразно. Побіжно „вибілено" декого з жертв Сталіна. Копнуто Хрущова за те, що нехтував „колективною" думкою у вирішуванні важливих справ. Але куди цікавіше вийшло з визначенням відносин між СССР і червоним Китаєм.

Очевидно, коли нову „Історію" передавали до друку, кремлівські ватажки покладали великі надії на совєто-китайську конференцію, яка розпочалася тоді в Пейпінгу. Тож у новій „Історії" зовсім відсутні обвинувачення Пейпінгу в зраді комунізму, буржуазному виродженні, ревізіонізмі, імперіялізмі, в наслідуванні богдиханів. Жадним словом не згадано про криваві зудари совєтських і китайських військ на ріці Уссурі та на терені Казахстану і не обзивається Мао Тсе - тунга „виродком", „зрадником", „шовіністом", „авантурником". В „Історії" мова лише „про окремі розходження" між комуністичними партіями СССР та червоного Китаю, і „ті розходження успішно полагоджуються".

Цього разу, як ще ніколи, доля насміялася над новим виданням „Історії КПСС", бо чергова фальшивка відразу виявилася до нічого, відразу скомпромітувалася перед найширшим загалом.

Справа в тому, що й на самій конференції в Пейпінгу і на всьому совєто - китайському овиді знову захмарилось і власне, ні для кого, а для червоного Китаю насамперед, неможливим є пошанування прав та інтересів Совєтського Союзу", бож Москва, за білих колись, а тепер червоних царів, як слушно пише преса червоного Китаю, стремить до одного: оволодіння цілою земною кулею. Хто ж у світі згодиться „шанувати" такі „права" та „інтерес"?

По містах Китаю готують бомбосховища, промисловість розконцентровують по різних місцевостях країни, магазинують харчові продукти на випадок війни з СССР.

Совєтська преса повернулася до обвинувачень Мао Тсе - тунга та всіх його прибічників, а також кричить про підготову червоного Китаю до війни. Зокрема натискає вона на те, що китайці вже мають ракетні стрільна з засягом до десяти тисяч кілометрів і тепер готуються до їх масового виробництва. Закордонні кореспонденти передають, що в Москві уже витворюється справжня психоза в очікуванні війни з Китаєм, в якій з обох сторін вживатиметься водневих бомб.

Отак фальш останнього видання „Історії КПСС", не витримавши проби часу, майже з місця дав себе знати.

ВАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їх кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі [illegible]

АРМІЯ ЗАГАРБНИКА

„Совєтська Армія невідільна від Леніна, вона має ленінський початок", — сказано в московській „Комсомольській Правді" з 22 лютого, в статті „Непереможна". День совєтської армії з її „ленінським початком" відзначають в СССР 28-го лютого. В періодичній совєтській пресі з'явилося багато статтей, спогадів, нарисів, заяв командирів, в яких вихваляється совєтську армію, як армію миру, захисника комуністичних завоювань та оборонця „недоторканих рубежів країн Варшавського пакту".

Насправді ж історія совєтської армії, що раніше звалась червоною армією, це продовження історії російської царської армії, з її генералами й адміралами - загарбниками типу Кутузова та Нахімова, імена яких носять большевицькі дивізії. Совєтські командири пишаються орденами з зображеннями царських генералів, на плечах у них царського фасону „погони", а вояцьку масу ЦК КПСС і командування армією виховує в дусі готовности до боротьби „з ідеологічними ворогами", захисту СССР, як єдиної батьківщини для всіх поневолених народів, в дусі готовности до збройних нападів на сателітні країни, як на якусь російську власність.

Кожна армія є знаряддям уряду чи режиму. Совєтська армія від самих початків її створення ще за Леніна була і є знаряддям російського імперіялізму. Почавши від сумнозвісного походу Муравйова, який сам заявив, що несе в Україну большевицьку владу на баґнетах, совєтська армія окупує Україну й інші не російські країни в СССР, стаціонує в Східній Німеччині, на території Польщі, у вдруге окупованій Чехо - Словаччині та в інших загарбаних Москвою по другій світовій війні країнах.

ЦК КПСС зробив із совєтської многонаціональної армії школу для росіщення не росіян, знаряддя оборони рабовласницької імперії: для каральних нападів на „братерські країни соціялізму". Лише могутність держав вільного світу і в першу чергу вільнолюбної Америки стримує Москву від дальшого поширення її імперських апетитів з допомогою совєтської армії.

Український ансамбль „Балет на льоду"

Вже 9-ий рік виступає в Києві та в інших містах СССР і за кордоном Український Ансамбль „Балет на льоду" під мистецьким керівництвом Вахтанга Вронського. Головні танцювальні номери на льоду в ансамблі виконують К. Візенталь, В. Подобін, Г. Теппо, І. Крючков, І. Лисиченко, балетмайстром працює І. Вітебський. Ансамбль „Балет на льоду" виступав з успіхом у багатьох країнах за кордоном. В його репертуарі: інсценізація драм О. Островського „Снігуронька", з показом запряженої кіньми „російської тройки", вистава „Навколо світу", з такими музично-танцювальними номерами, як „Свято врожаю на Україні", „Східній танець", „Циганський табір", „Американська бара", танцями Японії й Еспанії. Київський журнал „Україна" повідомив у ч. 2 з січня 1970 р., що тепер „колектив починає репетирувати нову, третю програму, присвячену 100-річчю від дня народження В. І. Леніна".

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагує: Д-р Михайло [illegible]

ЕМБОЛІЯ МОЗКУ

Явище емболії, яке походить від грецького слова „ембалльо" — це „вкидання" у кровоносну судину зайвого або стороннього матеріялу, що приводить до її замкнення. Таким матеріялом може, наприклад, бути повітря при хворобі нурців, товщ із зламаної кістки, гній з абсцесу або й згусток крови, який заноситься в якусь відлеглу судину. Такий матеріял, дійшовши до малого проміру судини, де вже далі не може пересуватись, застрягає, і замкнена судина перестає постачати кров у певну частину тіла або органу.

Такого роду явища можуть траплятися в різних частинах людського організму, маючи завжди місцем свого осідку — артерію. Причина їх — це в більшості випадків недуга вен, які все ж таки відводять такий зайвий матеріял до серця, а воно висилає його у відлеглі частини тіла, передусім у легені. Так постає інфаркт легень, про який ми вже писали.

Одначе і саме серце може бути осередком творення такого зайвого матеріялу, який висилається на відлеглі периферії тіла. Найчастіше — це згусток крови, який формується у лівій частині серця. Він переходить в аорту, а далі в менші судини, дпливає до якогось органу, кінцівки тощо, де замикає артерію і тим приводить дану частину тіла до великого ушкодження. Найчастіше згустки крови застрягають в артеріях ніг або мозку.

Основна причина формування згустків крови в серці — його нерівномірна праця з помітним розладом ритміки. Загальна кволість серця, зокрема при т. зв. фібриляції, коли ритміка повністю захитана і передсердя працюють неспівмірно зі шлуночками серця, стають причиною формування згустків крови.

Коли такий згусток замикає артерії ноги, картина майже завжди драматична, і пацієнт, відчуваючи докучливий, наглий біль, шукає негайної допомоги. Йому навіть здасться, що нога відмирає. Модерні засоби операції судини дають добрі результати.

Згусток крови може потрапити в одну з мозкових артерій. Якщо він застрягне в більшій артерії, картина подібна до мозкового удару з тромбозою судини: однобічний параліч, при ушкодженні лівої півкулі мозку — втрата мови, загальне і гостре ослаблення, перешкоди в ковтанні харчів, навіть непритомність.

Одначе, часто буває, що малий згусток крови не замикає більшої артерії, а застрягає десь у малій, уражаючи тоді лише малу частину мозку. Якщо місце емболії близько центру мови — приходить її втрата, якщо в центрі координації якось кінцівки — параліч лише цієї кінцівки і т. д. Бувають навіть такі малі згустки, які не спричиняють паралічу або гострого захворювання, а викликають лише сильні болі голови, блювання, запаморочення, втрату пам'яті на короткий час, послаблення орієнтації та інші симптоми.

Модерні методи лікування, якими при емболіях мозку стараються розпустити згусток відповідними ліками — доволі успішні, якщо лікування почнеться при появі першого ж симптому. Тканина мозку дуже делікатна, і коли вона при замкненні судини емболією позбавляється в якійсь частині крови, то швидко відмирає, залишаючи рубець. Нормальної праці ця частина мозку виконувати вже не може.

Діягноза і лікування мозкової емболії доволі складні і їх неможливо охопити короткою статтею, але звертаємо увагу тут передусім на деякі дуже важливі факти, які можуть привести до такого грізного явища. Підкреслюємо наявність недуги серця, особливо такої, що спричиняє й є реґулярність ритміки. Вона є джерелом емболії.

Люди, які мають хронічні недомагання серця, звичайно вважають на його ритміку, вживаючи різних медикаментів, що посилюють працю серця та реґулюють ритм. Але й без наявної недуги серця, коли його ритм розладнаний, необхідно звернутися до лікаря.

Розлад ритміки серця не важко пізнати, перевіряючи свій пульс. Нормально він чіткий і вдаряє 70-80 разів на хвилину. При розладі ритміки він „нереґулярний", одні удари сильніші, інші слабші, а деякі взагалі неможливо відчути, і видається наче б серце „пропускає" удари. При фібриляції серця розлад ритму пульсу такий самий, але кількість ударів підноситься до 120 і більше разів на хвилину. Лікарська допомога необхідна не лише для лікування самого серця, але й для запобігання грізному явищу емболії.

Проф. Степан Шах

РОМАН ШУХЕВИЧ — СИМВОЛ НЕЗЛАМНОСТИ

(Спомин)

(2)

Але, заки перейду до коротких біографічних нарисів про предків Р. Шухевича, зазначити для орієнтації за вказане вважаю, що я у своїх нарисах, спогадах і висновках держатимуся засад грецького історіографа Тукидида († 403 р. перед Христом). Цей перший критичний історик старовини каже у своїм описі страшної для Аттики у наслідках пельопонеської війни, що він пише свою історію не так для того, щоб „молодші покоління довідалися лише про минуле, але передусім з тією метою, щоб з неї могли вони чогось навчитися на майбутнє". (Кн. І., гл. 23). А пізніший критичний гелленістичний історик-біограф македонського короля Олександра Великого — Плютарх з Херонеї (40-120 років по Хр.) каже, що при оцінці подій і осіб „уникати треба обманливого міту" (в оригіналі „псевдес мітос" — „сфінґованого" мітосу), бо історія — це шукання правди, а не творення леґенди" (Ат., гл. 4). — Хоч від творення мітосу не були вільні такі поети як Айсхил, ні такі філософи — як сам Платон; а навіть сам критичний історик Тукидид „мітосує Періклову еру", як це виказує у своїй науково - аналітичній студії професор мюнхенського університету о. д-р Антон Анвандер п. н. „Zum Problem des Mythos", Würzburg, 1963 (стор. 16 і дальше). І в інших часах це творять різні автори і мемуаристи своєрідні нові міти, хоч би ось вказати на міти про Наполеона Бонапарте, Бісмарка, Сталіна і т. д. А як на „взір" творення таких новочасних нездорових мітів вказати можна б на твір німецького „культур"-філософа Освальда Шпенглера „Der Untergang des Abendlandes" (Мюнхен 1931, головно том II, 1932 р.).

3

Родина Шухевичів належить до старих заслужених галицьких священичих родів, що на переломі XVIII і протягом XIX віку відіграли важливу ролю у галицькім національнім відродженні, як, наприклад, Авдиковичі, Ангеловичі, Билинкевичі, Дзеровичі, Гнилевичі, Литвиновичі, Петрушевичі, Озаркевичі, Сембратовичі, Танячкевичі, Шараневичі, Шашкевичі, Шеховичі, Юхновичі, Константиновичі й інші.

Прапрадідом Головного Командира УПА Романа Шухевича був о. Євстахій Шухевич, сільський парох у Раківці над Дністром, повіт Городенка. Прадідом був о. Йосиф Шухевич, сільський парох у Тишківцях, повіт Городенка. Цей о. Йосиф Шухевич народився 14 січня 1810 р. у Раківці, де його батько, як сказано, був парохом. Йосиф Шухевич учився початково в гімназії (тоді латинській) оо. Василіян у Бучачі, а опісля в такій же гімназії оо. Домініканів у Львові, до якої й Маркіян Шашкевич в рр. 1824-26 ходив, заки перейшов до гімназії в Бережанах. У Львові кінчив відтак Йосиф Шухевич філософію й теологію і був у студіях на два роки молодшим товаришем Маркіяна Шашкевича. 1-го липня 1838 р. виголосив Йосиф Шухевич, вже як питомець IV року, святкову промову до питомців у присутності тодішнього ректора духовної семінарії о. проф. д-ра Григорія Яхимовича і представників митрополичої Консисторії на тему: „De fidelitate et subiectione erga Maiestatem Imperatoris", подібно, як це 12 II 1835 р. виголосив Маркіян Шашкевич. (Ближче про це дивись у моїй монографії: „Маркіян Шашкевич та галицьке Відродження", ювілейне видання у 150-ліття народин поета, Видавництво УХР, Париж-Мюнхен 1961, на стор. 86-89).

В 1839 р. оженився укінчений богослов Й. Шухевич з донькою о. Івана Кульчицького — Анною, пароха Пійла коло Калуша, і в тому ж році висвятив його митрополит Михайло Левицький у священики. Парохом став він у селі Тишківці, повіт Городенка, де й помер 1870 р. — на 60 році вельми працелюбного життя. Як священик, відзначався він проповідницьким талантом, товариським гумором, а на празниках дотепами, у вільних хвилинах займався письменницькою працею; а писав, за взором о. М. Шашкевича, живою, народною мовою — з забарвленням свого покутського діялекту. Взявся він за таку тоді потрібну перекладницьку працю. І так переклав він (перший в українській літературі!) з латини твори римського поета Публія Верґілія: „Пісню про хліборобство" (тобто „Georgica") і „Скотарські поеми„ (тобто „Bucolica").

З німецької мови переклав о. Йосиф Шухевич оповідання Ернеста Шульце: „Заклята рожа", з творів Йоганна Готфріда Гердера „Хоробрий воїн", а з англійської мови романтичне оповідання модного тоді автора Вальтера Скотта: „Подорожний". Укладав він також цікаві афоризми або перекладав чи переповідав в оригінальний спосіб так звані „золоті думки" старих письменників. З німецької поезії переклав „Пісню про дзвін" Фрідріха фон Шіллера, а з українських тогочасних поетів стояв найближче до свого товариша з богословських студій у Львові — о. Антона Любич Могильницького, автора поеми „Скит Манявський", балади „Русин вояк" і інших.

Посмертне видання творів о. Йосифа Шухевича вийшло у Львові з 1883 р. з передмовою молодого тоді літературного критика — 27-літнього Івана Франка, який творчість о. Й. Шухевича вельми прихильно оцінив. Твори його були улюбленою лектурою по галицьких плебаніях і поширювались у рукописних відписах головно на Покутті і в Коломийщині.

4

Дідом ген. Романа Шухевича був проф. Володимир Шухевич, син о. Йосифа Шухевича, пароха в Тишківцях. Володимир Шухевич народився 15. V. 1849 р. Був він професором у I реальній школі у Львові (при вул. Кампіяна — опісля Кароля Шайнохи), де вчив німецької мови, що була тим лише зглядноoбов'язковим предметом навчання. Проф. Володимир Шухевич належав до чільних членів львівської народовецької громади з кінця XIX віку. Був він діяльним членом Головного Виділу Товариства „Просвіта", а в 1893 р. займався разом із проф. Юліяном Романчуком, проф. Анатолем Вахнянином і проф. Олександром Барвінським перевезенням тлінних останків „Пробудителя Галицької України" — о. Маркіяна Шашкевича з чужої гробниці, де спочивали вони протягом 50 літ у „коміріні", — у Новосілках Ліських, — до власної гробниці на Личаківськім цвинтарі у Львові. Тоді поробив він, як перший український фотограф-аматор у Львові, історичної вартости фотознімки. (Про діяльність Вол. Шухевича в „Просвіті", дивись мою книжку: „Історія Т-ва „Просвіта" у Львові", вид. Львів 1932, стор. 196-201, перевидану в 1968 р. „Просвітою" у Вінніпегу (Канада) — з приводу 100-ліття матернього Т-ва „Просвіта" у Львові — С. Шах).

(Далі буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ВІСТІ СКВУ

НОВА ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ РОЗПОЧАЛА ПРАЦЮ

Ню Йорк (СКВУ - УПС). — Перше засідання нової Президії Секретаріяту СКВУ, що відбулося в Ню Йорку 7-го лютого 1970, було присвячене устійненню праці на майбутнє та справам організаційного й фінансового порядку.

Протягом січня 1970 року, тобто від закінчення Третьої Пленарної сесії Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців, Президія впорядкувала справи, зв'язані з діяльністю попередньої Президії у Вінніпегу. Подаданою тоді справи, що їх схвалила та доручила виконати Пленарна сесія. З 31-им січня у Вінніпегу бюро Секретаріяту закінчило своє урядування.

На пропозицію генерального секретаря І. Білинського, Президія розглянула й затвердила склад комісій та рад Секретаріяту. У черговій каденції працюватимуть при Секретаріяті такі комісії: Церковно - релігійних справ (голова — митрополит Максим Германюк); Прав людини (голова — сенатор Павло Юзик); Української кооперації (голова — Омелян Плешкевич); Студентських справ (голова — д-р Богдан Футей); Статистично - довідкові (голова — д-р Іван Тесля); Координації праці жіночих організацій (голова — Олена Лотоцька), Преси та інформації (голова — Михайло Сосновський). Президія схвалила досі пороблені заходи щодо організації Комісії для справ української культури (голова — проф. Микола Степаненко). В рамках цієї комісії діятиме підкомісія для організації українського національного музею під керівництвом проф. Петра Андрусева.

Президія реорганізувала комісію дослідів життя українців у сателітних державах на Комісію студій сучасної України, створивши одну комісію дослідів українського життя сучасної України та інших комуністичних краях. Функції Комісії для ветеранських справ передано Координаційній Раді Українських Комбатантських Організацій (д-р Володимир Галан — голова).

Багато уваги Президія присвятила питанням діяльности Світової Координаційної Виховно - Освітньої Ради (СКВОР) та Світової Ради Суспільної Служби. Для устійнення окремих справ, пов'язаних з намісниками плянами діяльности цих рад, відбудеться окремі наради екзекутивного директора Секретаріяту з керівництвами рад.

Президія розглянула питання організації бюра Секретаріяту в Ню Йорку та прийняла в цій справі ряд постанов. З біжучих справ, розглянено справу допомоги українцям — жертвам землетрусу в Югославії. Звідомлення подали президент Секретаріяту, п. Йосип Лисогір, який відвідав місцевості, що потерпіли внаслідок землетрусу, та директор ЗУАДК, д-р В. Галан. Ініціятива попередньої Президії щодо допомоги жертвам землетрусу, знайшла широкий відгомін серед нашого суспільства. У погодженні з Президією, організацією допомоги надалі займатиметься ЗУАДК.

Скарбник Секретаріяту д-р Б. Т. Гнатюк з'ясував пляни збірки фондів на потреби СКВУ. З тією метою Президія рішила видати окреме звернення до нашої громадськости, а теж створити окрему фінансову комісію та устійнити форми співпраці з крайовими репрезентаціями - членами СКВУ.

Президія схвалила проєкт Секретаря І. Білинського щодо форми акції у зв'язку з ЮНЕСКО відзначувати в цьому році в цілому світі роковини Леніна, як речника гуманізму.

У нараді Президії брали участь: Йосип Лисогір, Ігнат Білинський, Богдан Т. Гнатюк та Матвій Стахів — члени Президії, Михайло Сосновський — екзекутивний директор та Володимир Галан, директор ЗУАДК.

Україноznавчі студії на Паранському університеті

Куритиба (СКВУ-УПС) — На філософічному факультеті Паранського федерального університету у березні цього року розпічнуться вживання історії України, як обов'язковий предмет для тих студентів історії, які готуються до ліценціятури. Викладачем призначено д-ра Оксану Борушенко, професора цього ж університету. На курсі зареєстровані 54 студенти.

Проф. Оксана Борушенко належить до молодих українських науковців. Виросталa й навчалася в Бразилії, спеціялізуючися в новітній історії. Після закінчення студій працювала в Департаменті Секретаріяту Освіти та Культури стейту Парана. В 1967 році її призначено професором-асисентом Паранського федерального університету. За останні роки вона опублікувала ряд праць у бразилійських наукових журналах. У сучасну пору проф. О. Борушенко працює над студією про українське населення в Бразилії. Поруч своєї професійної обов'язки д-р О. Борушенко активна в місцевому українському житті як член Українського Хліборобського Освітнього Союзу.

Зміна адреси бюра Секретаріяту СКВУ

Ню Йорк (СКВУ-УПС) — інформуємо всіх заінтересованих про те, що від 1-го лютого 1970 року бюро Секретаріяту СКВУ приміщується на терені ЗСА в Ню Йорку. У всіх справах просимо писати на адресу:

World Congress of Free Ukrainians, P.O. Box 117 Old Chelsea Station New York, N.Y. 10011, USA.

Збірник матеріялів першого СКВУ

Як ми вже інформували, Збірник матеріялів першого СКВУ вже вийшов з друку і можна замовляти в бюрі Секретаріяту на адресу:

World Congress of Free Ukrainians, P.O. Box 117 Old Chelsea Station, New York, N.Y. 10011, USA.

Ціна за примірник для учасників Конгресу — $10, для всіх інших $12. Книгу висилається тільки за попереднім вплаченням належности.

**

П.С. Адміністрації українських часописів:

Просимо змінити адресу Секретаріяту СКВУ, надсилаючи нам Ваші часописи. За дотеперішню надсилку газет та іншого інформаційного матеріялу складаємо сердечно дорогою всім Видавництвам нашу щиру подяку.

Бюро Секретаріяту

З листів до редакції

ПРО ПОХОРОН СЛ. П. ОЛЕКСИ СТЕФАНОВИЧА

На сторінках „Свободи" була вістка про смерть бл. п. Олекси Стефановича, за поданими Вам інформаціями УККА міста Боффало і Тов. Українських Письменників „Слово". В тій вістці є неправильні інформації, а саме про неправильну дату похорону. Похорон відбувся з Української Православної Церкви св. Тройці, дня 8-го січня 1970 р., що було в другий день Різдва, себто в день Собору Пресв. Богородиці. Похорон відбувся окремо від Божественної Літургії, що була відправлена в день свята. Після 12 год. дня відбувся похорон видатного поета.

Прошу подати спростування в цій справі, бо деякі заскидають деякі установи, що я, священик Православної Церкви, зневажив свято Різдва Христового похороном, бо, згідно з приписами, не хоронять в першого дня Різдва.

о. Михайло Павлюк

ХРОНІКА АРІЗОНИ

Достойний Джек Вілліямс (сидить за столом — губернатор Арізони 20-го січня ц. р. підписує проклямацію, якою оголошує день 22-го січня 1970 р. Днем Української Незалежности в стейті Арізона. Біля губернатора стоять: Ганя Помяківна та Геня Козакевна і далі (рахуючи зліва) — майор проф. Василь Шкварок, Степан Савицький, о. М. Колодій — парох укр. кат. церкви у Фінікс, інж. Володимир Чопівський, Михайло Шмігельський, полк. Олексій Генсуровський.

СВЯТО 22 СІЧНЯ У ФІНІКСІ

В 52-гу річницю проголошення Української Незалежности та в 51-шу річницю акту об'єднання українських земель в одну суверенну державу 20-го січня 1970 губернатор Арізони підписав проклямацію, якою проголосив день 22-го січня Днем Української Незалежности, підкреслюючи, що диктаторська сила Совєтської Росії продовжує „відмовляти благословення свободи й незалежности України", та закликаючи всіх мешканців Арізони взяти участь у святкуванню 22-го січня.

22-го січня в ранніх годинах на будинку губернаторства Арізони українські ветерани: полк. О. Генсуровський, майор інж. М.-Ф. Чопівський та майор К. Тржепель-Елліс вивісили національний український прапор.

25-го січня в українських кат. та прав. церквах Фінікс відслужено урочисті молебні в намірені українського народу.

Того ж дня о год. 3-ій пополудні в залі дому СУМА відбулася Академія, яка пройшла успішно при вщерть виповненій залі.

Академію відкрив голова місцевого відділу УККА п. інж. Володимир Чопівський, підкреслюючи традицію святкувати 22-го Січня та вітаючи всіх присутніх, зокрема присутніх ветеранів визвольних змагань, які понад 50 років тому своїми грудьми боролися за здійснення цих двох знаменних актів.

Після відіграння американського гимну інж. В. Чопівський представив присутнім стейтового сенатора Джана Когнана, який і був головним промовцем на Академії.

Джан Когнан, промовляючи по англійськи, з особливим натиском підкреслив: „Українці відомі з своєї рішучости, вони боролись за свої права і відновили свою незалежність 22-го січня 1918 року. Сьогодні їм належалось би святкувати цю дату в умовах дійсної державности, а не як річницю проголошення і то в країнах свого перебування поза межами своєї батьківщини, що сталось і з причини рішення наших американських політиків в свій час, котрі не хотіли розуміти дійсних напрямів большевизму".

По українськи промовляв п. полк. О. Генсуровський, даючи аналізу актів 22-го січня.

З привітом виступив литовський генерал Міжеліс, який закінчив по українськи „Хай живе Незалежна Україна!".

В мистецькій частині Академії хор відспівав „Накрила нічка" і „Марш сірожупанців", та деклямації учениць СУМА й виступи його оркестри. Сильною деклямацією пані К. Ч. — „Яка краса відродження країни" — Олеся, живим образом при деклямації п. О. Танасевича і відспіванням національного гимну закінчено Академію.

Про ці святкування на сторінках англомовної преси і були прихильні дописи.

Дохід з Академії призначений для українських воєнних інвалідів в Європі.

ПЕРЕБУВАННЯ ГОЛОВИ ЦК АБН ЯРОСЛАВА СТЕЦЬКА У ФІНІКСІ

6-го лютого у вечірніх годинах до Фінікс прибув голова ЦК АБН п. Ярослав Стецько, якого на летовищі зустріли: голова відділу УККА — інж. В. Чопівський, Василь Савицький та Павло Поліщук — представники Організації Визвольного Фронту. 7-го лютого п. Я. Стецько промовляв у місцевому радіо.

8-го лютого, відвідав п. Я. Богослуження в українській православній та католицькій церквах, п. Я. Стецько дав на пресовій конференції загальний опис праці АБН, підкреслюючи те, що треба правдиво поінформувати світ про цілі СССР. Ця конференція відбулась в мешканню голови місцевого К-ту Поневолених Народів інж. Володимира Чопівського, де було понад 30 осіб, зокрема: д-р Веллон Шаслау — суперінтендент освіти стейту Арізона, який в дискусії по вислуханню вичерпних інформацій п. Я. Стецька, підкреслив, що треба діяти проти того, щоб молодь була індеферентна до проблеми антикомунізму; Вілсон Пальмер — президент Найвищого Суду Арізони; Вілл Кон — екзекутивний директор К-ту Поневолених Народів; пані Естер Кларк — преса; лтн. Джорж Арчивал — інформативний старшина летунства і координатор молодих американців за свободу, який указав на потребу знайти плян, щоб заохотити американську молодь до антикомуністичної праці; Роберт Майтус — координатор антикомуністичних груп в гайскулах; Рассел Лютен — директор Акре К-ту (відповідальний за освіту); генерал Міжеліс — від литовської громади, з дружинами та члени К-ту Поневолених Народів.

В дискусіях п. Я. Стецько ще раз підкреслив, що і в добі атому не зброя важна, а політична опінія і виховання молоді в антикомуністичному дусі. Це зброя для повалення тюрми народів — СССР.

Конференція протяглась до год. 4-ої, закінчилась товариськими гутірками та приняттям.

10-го лютого в ранніх і вечірніх виданнях місцева англомовна преса широко описувала перебіг згаданої конференції з прихильними коментарями в статтях під заголовком: „Совєтська Росія — головний противник, так говорить український провідник". Того ж дня о год 5-ій по пол. в домівці СУМА був даний бенкет на честь гостя — п. Я. Стецька.

Бенкет відкрив голова К-ту поневолених народів п. інж. В. Чопівський, який попросив скласти від організацій привіти. Вітали: парох укр. кат. церкви у Фінікс о. М. Колодій; голова місцевої станиці ветеранів інж. М. Чопівський; полк. О. Генсуровський (від ветеранів); від УНС В. Литвинишин та голова СУМА п. В. Савицький.

Після того інж. В. Чопівський представив присутнім п. Я. Стецька, як невтомного борця за свободу України, читаючи інформацію, що появилась на сторінках місцевої преси.

П. Я. Стецько подав плян праці АБН-у, підкреслюючи те, що треба показати вільному світові, що коли постане Україна після розвалу Росії, тоді настане дійсний мир у світі.

„Свобода вільного світу залежить від свободи України" — казав п. Я. Стецько.

Свято Крут у Дітройті

Вже 15-ий раз зібралася молодь Дітройту в околиці, щоб відзначити річницю бою під Крутами. Цей дуже гарний звичай, це традиційне спільне кожнорічне свято нашої молоді, в якому беруть участь всі молодечі організації у своїх святочних одностроях і з прапорами. Приходять два осередки СУМА, Станиця Пласту, молодь ОДУМ, Студентська Громада, ТУСМ і Зарево. Звичайно відзначається це свято на найближчу неділю, а цього року відбуто точно в річницю 29 січня 1970. По панахиді в церкві Непорочного Зачаття в залі парохіяльної школи при цій же церкві, яку дуже радо на те свято віддали отці Василіяни, зібралися коло трьох сотень осіб. Свято проводить кожного року інша молодеча організація. Цього року проводить ТУСМ, а командує старшій пластун, гетьманський Скоб Тарас Донтина. В настільному році проводить Пласт.

Простора заля поділена на три частини: одну займають пластуни, другу сумівці, третю заняли старші відпоряджені одумівцями. Це ті, що мають однострої. Студентські організації однострою не мають і тому вони між старшими...

Командуючий дає наказ „Струнко" і кличе до звіту всі організації, по чому сам здає звіт голові ТУСМ, студентові Хріновi. Він у темному убранні з вишитою сорочкою, відбирає звіт і вітає присутніх.

Програма зачинається відспіванням національного українського гимну. Промову сказав голова ТУСМ, переповідаючи подію бою під Крутами, наголошує значення того бою для українського народу взагалі, а для молоді зокрема. Потім слідують деклямації та спів сумівців, пластунів і капелі бандуристів ОДУМ. В середині доповідь студента Тустанівського. Все відбувається в піднесеному настрої, але в формі змагань, хто краще, хто приведе більше свойого членства.

Ще одна пісня, ще подяка, звіт, що все проведено, що було в програмі і наказ: „Розхід"!

Гарна імпреза! Виховуюча й тому варто було б її більше старанно підготовити.

Д-р М. Климишин

Клівленд в акції „брат братові"

До загальної допомогової акції нашим братам в Югославії, що потерпіли від землетрусу, українська громада в Клівленді включилася вже в перших днях, після одержання закличу від Преосвященного Гавриїла Букатка.

З хвилиною, як допомогову акцію заініціювали наші центральні установи і наша Церква, проголошення в тій справі закликів, пожвавилася в Клівленді допомогова акція. Відрадним явищем є факт, що з допомогою поспішили всі верстви нашого громадянства, суспільні й молодечі установи. Зокрема треба підкреслити зворушливі пожертви матеріяльно незаможних громадян.

Допомогову збірку в Клівленді започатковано після відвідання Преосвященного Гавриїла Букатка в церкві св. Ап. Петра і Павла та в церкві св. Ап. Андрея в Пармі, парохом яких є о. декан Дмитро Гресько. Збірку суму 712 дол. переслано негайно на руки Преосвященного Гавриїла Букатка.

Подібна акція пройшла також в церкві св. Йосафата в Пармі, парохом якої є о. Андрій Уліцький, де зібрано 643.10 дол. В найменшій нашій парохії Клівленду, парохом якої є о. Іван Оришкевич, зібрано в церкві Пресвятої Діви Марії 75. дол.

В часі свят Різдва Христового, дві наші пані заколядували суму 162 дол., з якої переслано св. Василіянкам в Югославії 119. дол. а 43. дол. передано о. М. Павлишинові.

Незалежно від зложених індивідуальних пожертв, слід відмітити участь в допомоговій акції наших суспільних і молодечих організацій.

В часі ялинки і товариського вечора 12 грудня 1969 року, осередок СУМА ім. Тараса Шевченка в Пармі зібрав 168. дол., з яких 50. дол. призначено на Фонд „Церква в потребі".

11-го січня, на Ялинці осередку СУМА ім. гет. Богдана Хмельницького в Клівленді зібрано 170 дол., з яких 50 дол. призначено також на Фонд „Церква в потребі".

В дальших пожертвах треба відмітити Українську Молодечу Організацію Пласт — Станиця в Клівленді, яка жертвувала 90. дол. і Український Золотий Хрест, 8-ий Відділ ім. Олени Теліги в Клівленді з жертвою 100. долярів.

Товариство „Самопоміч" в Клівленді займається збіркою грошей та одягу, вживаючи в тому напрямі багато праці. Також тутешній Союз Українок проводить збірку на згадану ціль.

Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Відділ в Огайо, передав на руки о. М. Павлишина 40 примірників твору Н. Королевої „Без коріння", вартості 180. дол. — для всіх тих жертводавців, що жертвують щонайменше 5. дол. Крім цього переслано до Югославії 50. дол., частину прибутку з розпродажу згаданого твору. Не враховується сюди індивідуальних пожертв наших лікарів.

Збіркову акцію повністю підтримують Українські З'єднені Організації Клівленду, Відділ УККА.

Поодинокі більші індивідуальні пожертви громадян вагаються в сумах: 250, 100, 70, 50, 30, 20, 10, 5 і вище, список яких провадить о. М. Павлишин.

Окремою ділянкою допомоги є збірка одягу, якою, з гарним вислідом, займається „Самопоміч" в Клівленді. Згадана ділянка вимагає багато праці і зусиль. Численні наші громадяни вислали пакунки з одягом індивідуально.

Вкінці повідомляємо, що грошова збірка в Клівленді досягає 3.500 дол. при незакінченій ще акції, і це наявно доказує, що українське громадянство Клівленду охоче і радо виконує свій обов'язок — допомоги братам, що опинилися у невідрадному положенні. З хвилиною, коли провід над допомогою перебрав на себе ЗУДАК, сподіваємося, що акція буде проходити ще краще.

Широкозакроєна допомогова акція щераз наглядно доказала, що завжди, коли ми можемо призабути наші внутрішні різниці в ім'я чогось вищого, тоді здобуваємося на спільні зусилля, які запевняють перемогу.

Пан інж. Василь Лагодич, заступник голови Т-ва „Самопоміч" має понад 30 адрес родин в Баня Луці і Ліпші, та радо уділить інформацій.

Члени нашої спільноти в Клівленді, які бажають індивідуально допомагати окремим нашим родинам в Югославії, можуть звертатися за інформаціями до: „Базар", 1028 Kenilworth Ave., Cleveland, Ohio, 44113. тел.: 771-0696.

Ярослав Кравчук

Бенкет закінчено відспіванням „Ще не вмерла України".

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЛИТВИ

15-го лютого литовська громада у Фінікс відзначила річницю проголошення своєї незалежности. Українська громада, зокрема ветерани були гістьми у своїх сусідів — литовців, і там вшанували Свято проголошення незалежности, що відбулось в залі місцевого Литовсько-Американського Клюбу.

М. О - вич

Фінікс, Арізона

Ювілейний концерт з нагоди 20-річчя Пласту в Англії

Точно за заповідженим час відкрилась куртина в Гамерсміт Тавн Гол в Лондоні 21 вересня 1969 р. На сцені — пластовий хор, віком хористів від 6 років вгору (сеньйорки не хотіли признатися...). Грімким „Гей, Пластуни, гей юнаки" розпочали програму. Голова Кр. Проводу д-р А. Герасимович привітала гостей та коротко начеркнула історію Пласту, його завдання і осяги, зокрема відмітила нашу працю на тутешньому терені. Подякувала членам Пласт-Прияту за їхню жертвенну працю та матеріяльну і моральну підтримку. Вся пластова сім'я виявила свою вдячність голові гучними оплесками під час того, коли пластуни вручали їй китицю рож. Не могли знайти слів, які хоча б частково описали труд і посвяту, з якою Подруга Герасимович під час цих 20 років з нами працювала. Думаю, що ті гарні рожі, захоплені обличчя та оплески передали наші почування.

Наступна точка програми — сценка про початок Гуртка „Лісової Мавки". І хориcти і слухачі були зачаровані словами Лесі Храплі і мелодією композитора Івана Недільського при час того, як з „Зелених гір, з долин широких" виходили Лісові Мавки. А тоді пісня „Гей життя ти наше". Хорові під проводом п. Я. Бабуняка виводили п'яно і форте й доказали артистичну вартість улюблених пластових пісень. Під час деклямації Орисі Терлової „Українська мова — діямант" не одна сльоза покотилася з очей слухачів. Старших пластунів найбільше було чути в народній пісні, що оповідала як „Гулять хлопцям хочеться". Пластунки знову ж заспівали „Прийде пора і гай зазеленіє", „Ми, діти українські, ми юні мов квітки" — гордо і відважно задзвеніли молодецькі голоси. До них долучились далі і старші пластуни та юнаки: „Як вкраєм велика, хоробрі юнаки, відстоїм Україну з ворожої руки". Збірною деклямацією молоде заявили про свою любов до батьків, що: „хоч вчимося на чужині", то все знаємо для України.

Цікаво було обсервувати публіку під час того, як новацькі співали свою жартівливу пісню „у зійта була собака". Дуже їй подобалось міжзаконне „гав-гав" і „ням-ням". За „собачкою" ішла „чорна кура". Цю пісню помистецьки виконав хор. До мікрофону підходить ст. пл. Марта Єнкала, хор поважніє і співає першу стрічку „Від синього Дону", на тлі мурмурада пісні пісні Марта деклямує „Живи, Україно". „Ніч вже іде" — закінчила першу частину програми.

Під час перерви рух, стрічаються знайомі з давніх літ. Ті, яких течія життя занесла далеко від нас, сьогодні з нами. Присмно їх бачити, приємно та будуюче дітвати живі докази того, раз Пластун — завжди Пластун.

В другій частині мішаний хор в народних строях виконав такі народні пісні: „Ой, на горі пшениченька", гармонізація Кошиця, „Щедрик", гарм. Леонтовича, „Гей, волинськими шляхами" М. Колесси. Юначки і старші пластунки дали живу і кольористу точку, виводячи наші традиційні гаївки, в гуцульських строях. Новачки викликали багато сміху сценкою „Мовко", „Нам таких песиків присталось би багато", — думали члени команди минулого табору. На сцені хор пластунок у народних строях. Прекрасно співали „Не доспівана пісня", сл. А. Пашка, муз. Кос-Анатольського, „Українська баркароля", сл. В. Пачовського, муз. С. Людкевича, „Ой, не моргайте дівчата" — сл. О. Новицького, муз. Е. Козака. Хоч і не моргали дівчата, всежтаки своїми усміхненими личками, полонили серця публіки. Найгарнішою точкою програми була без сумніву пісня Р. Братуняка і Е. Козака „Про рідний Львів". Нею маестро Бабуняк доказав, що можна від наших дівчат сподіватись; чисті голоси в п'янісімо, динаміка в фортісімо, бурхливі оплески публіки на ногах, примусили хор ще й ще співати. Далі слідувала точка ст. пл. І. Чуми, що гарно грав на бандурі „Човен хитається" та при супроводі співала жартівливу пісню „Чечинк". Інсценізацію пластунів, що закінчилась динамічним відтворенням почувань Симоненка в „Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекреслить мій Народ!", слухачі зрозуміли глибоко та винагородили багатими оплесками.

До фіналу вийшли всі учасники концерту, уставилися у формі Тризуба та відспівали національний гимн.

З подякою згадую тут нашого приятеля-валійця п. В. І. Джонса, який багато причинився до успіху концерту своїм мистецьким акомпаніяментом на фортепіяні та який віддав багато часу і труду для його підготовки.

О. П. „Лісова Мавка"

Костюмівка новацтва Станиці Пласту в Ню Йорку

Стало вже традицією, що Станиця Пласту і Гурток Пласт-приятелі в Ню Йорку влаштовують кожного року костюмову забаву. Ця імпреза новацтва є одним з цікавих у ланцюгу липогоранівої виховної роботи Пласту. При помочі ігор і казок прощо Станиці старається відкрити в юнацтва риси характеру доброго пластуна.

Цього року Велика Дитяча Костюмова Забава відбудеться в авдиторії Школи св. Юра в Ню Йорку при 215 Іст 6-та вулиця в неділю 8-го березня, о год. 3-ій по полудні. Мотто забави: Подорож з минулого в майбутнє — „Машина часу".

Станиця Пласту і Гурток Пластприяту сердечно запрошують все новацтво і дітвору великого Ню Йорку і Метрополії на костюмову забаву.

С. І.

Два світи — дві вістки

Перша вістка — з московської „Правди" з 1-го лютого 1970 року: „Снігові мотоцикли". Корест. „Правди" К. Погодін. — Газета „Горьковський рабочий" опублікувала фото машин, що нагадують мотоцикли. Але замість колес у них—лижви і легкі гусениці. Це моносніговоди, сконструйовані групою вчених горьковського політехнічного інституту. Нові машини розвивають по бездоріжжі швидкість до 30 кілометрів на годину. Крім двох осіб, вони можуть тягти вітаж в 300 кг. Нові машини придадуться лікарям, зв'язківцям, геологам, мисливцям, рибалкам".

Друга вістка — за канадійською пресою, з тижневика „Українські Вісті" з 29 січня 1970 р., Едмонтон: „Моторові сани. У Канаді є близько одного мільйона моторових санок (сновболів). Багато канадійців вживає моторових санок для ловлі на перлях фовнів (котиків), яких дуже багато винищено. Зменшення числа степових вовків збільшило загрозу поголів'ю домашніх тварин, які степові вовки нищать".

Пластова Ватра

РІК XVII Ч. 2 (115)

Пластові табори влітку 1970 року

Пластові табори — невід'ємна частина загального пластування. Так як професійні студії потребують практичного завершення, так і пластове виховання без таборів не було б закінчене. Можна сказати, що без безпосереднього зв'язку з природою, без фізичної і духової наснаги, без цих пригод, серед яких зростає пластовий досвід, нема справжнього Пласту.

В таборі є нагода не тільки набувати пластових вмілостей, але й проводити життєрадісно час, серед краси природи та черпати від неї силу для тіла і духа. В таборах закріплюється духовий зв'язок нашої пластової спільноти. У дружньому середовищі виробляємо дисциплінованість та зрозуміння для правопорядку і співвідповідальности за долю друзів.

Впродовж року новацтво та юнацтво може сходитися і вправлятися у пластових вмілостях звичайно раз у тиждень, пересічно півтори години. В таборі перебувають разом увесь час, а програма дня передбачає різноманітні заняття: тіловиховання, вишкіл, піонірка, таборництво, гутірки тощо. При старанно приготованій програмі можна впродовж трьох тижнів добути більш пластових вмілостей і досвіду, ніж впродовж декількох місяців праці на щотижневих сходинах.

Крім вишкільних занять, є ще досить часу в таборі на дружнє веселе життя, відпочинок, дозвілля. Теренові гри, вечірні вогники і ватри, недалекі мандрівки в цікавий для таборовиків терен, купання — це незабутні переживання, пригоди, які зміцнюють пластову дружбу.

Але табори це не самоціль. Усі зайняття на таборах зв'язані з загальнонаціональними змаганнями. Вони мусять підготувати молоду людину до спільного українського національного життя. Тому конечно дати погляд на минуле і сучасне нашого народу та защіпити любов до свого, свідомість доцільности і конечности зусиль для добра народу, згідно з пластовим обітом: „До щастя Вітчизну мою поведу".

Ці думки напередодні таборів 1970 року не повинні залишитися тільки теоретичними фразами. Рівночасно із усвідомленням ваги і значення пластових таборів мусить прийти і наша дія.

Дня 15 листопада 1969 року відбулася Таборова нарада всіх Окружних Таборових Комісій, командантів таборів, представників Пластприяту та батьків. Обговорено проблеми, зв'язані з таборуванням, а докладний звіт переслано до всіх станиць. Резюме з цієї наради знайдете у „Пластовому Листку" з грудня 1969 р. Із найважливіших проблем треба згадати постанови, що були затверджені Крайовою Пластовою Старшиною:

1. Пластові табори не можуть мати характеру відпочинкових осель.

2. В булавах юнацьких таборів повинні бути старші пластуни і сеньйори, вийнятково старші юнаки з відповідним таборовим вишколом.

3. Затверджувати „рівночасні табори" на Оселях тільки тоді, якщо вони пристосовані до провадження таких таборів.

Друга фаза підготовки до таборів — це наміцнення реченців усіх пластових таборів на літо 1970 р. Табори заплановані, а тепер за вами, таборові виховники, слово. Допоможіть! Важливі проблеми, які обговоримо у наступних числах „Пластової Ватри" в першу чергу фреквенція на пластових таборах. Багато молоді остається поза таборами. Друге — це добір командантів таборів та булав. Часто склад булав комплектується в останній хвилині, і тому члени булави не зжиті та не підготовані до ведення табору. До цих справ повернемось ще у чергових числах „Пластової Ватри".

пл. сен. Зенон Корчинський,
голова Крайової Таборової Комісії.

ПРОХОДИТЬ ПЛАСТОВИЙ ЗМАГ

Для відзначення 25-ої річниці відновлення легального Пласту Головна Пластова Булава проголосила на 1970-ий рік спільний для всіх пластунів у світі клич „Пласт — наша гордість і мрія!" та переводить змаг в уладах УПН, УПЮ і УСП. Змаг поділений на квартали і окремо для хлопців і дівчат в УПЮ і УПН:

● В НОВАЦТВІ: I квартал — у новачок — це заохочування до дитячої творчости (оповідання, вірші, звідомлення зі святкувань, прогульок і т.д.), ручно виконані різдвяні картки, збірки-альбоми знимок чи рисунків українських церков і здобування вмілостей: рідного слова, сторожі родинного огнища, співачка та малярка. I квартал у новаків — це посилена підготовка до пл. проб, вмілості „Княжий дружинник", „Запорожець" та „Стрільчик" (відповідно до проб), дописи до „Готуйсь", розгадування загадок в „Готуйсь" або в інших журналах.

● В ЮНАЦТВІ: I квартал — у юнаків: курені чи самостійні гуртки влаштовують вечірки для молоді, юнаки нав'язують листовний зв'язок з іншими пластунами або пластунками, побажано в інших краях. У юначок — листовний зв'язок з пл. частинами в іншій країні поселення, листовний індивідуальний зв'язок з пластунками в інших краях, товариський зв'язок з пл. частинами в країні їхнього побуту у формі прогульок, вечірок, відвідин тощо. Крім того, курені збирають українські приповідки, що відносяться до двох точок Пластового Закону, поданих на цей квартал, а саме: пластун ввічливий та пластун братерський і доброзичливий.

● В СТАРШОПЛАСТУНСТВІ — до кінця квітня курені мають на окремих формулярах прозвітувати про свою дотеперішню діяльність і про свій стан та в часі року мають старатися його покращати у всіх ділянках, поданих у звіті, тобто брати більшу участь у виховній та іншій праці Пласту, влаштовувати пластові табори, свята, зустрічі, видавати чи помагати у виданні пл. журналів, нав'язати дружбу з іншими старшо-пластунськими частинами у формі зустрічей, таборів, імпрез.

Для юнацтва і старшопластунства є одна спільна точка-завдання, яке має бути викінчене при кінці змагу, але до якого треба братися вже тепер, а це — писання історій Куренів. Деякі старшо-пластунські курені тепер матимуть якраз 25 років, бо заснувались в 1945-46 роках, інші постали ще в Україні, ще інші — вже тут, на місцях свого поселення. Але основи в них міцні і тривалі, і треба десь зафіксувати їх дію.

„ПЛАСТОВА ВАТРА"
Видає: Крайова Пластова Старшина в ЗСА
Редагує: Колегія.
Всі матеріяли просимо слати: „Пластова Ватра"
c/o Plast, Inc., 140-142 2nd Ave., New York, N.Y. 10003

Ген.-хор. Тарас Чупринка - пл. сен. Роман Шухевич (17. 7. 1907 — † 5. 3. 1950)*
— Головний Командир Української Повстанської Армії, Голова Проводу ОУН (1943-45) і Генерального Секретаріяту УГВР (1944-1950), загинув у бою з відділами МВД в Білогорщі біля Львова.
(Малюнок роботи артиста-маляра Вол. Ласовського)

ВІД ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ БУЛАВИ

В 20-ті РОКОВИНИ СМЕРТИ СЛ. П. ГЕН.-ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ — ПЛ. СЕН. РОМАНА ШУХЕВИЧА

Пластуни і пластунки!

Дня 5-го березня 1970 року минає двадцять років від геройської смерти сл. п. ген.-хор. Тараса Чупринки — Голови Проводу Організації Українських Націоналістів на Рідних Землях, Голови Генерального Секретаріяту Української Визвольної Ради та Головного Командира Української Повстанської Армії.

Вся українська спільнота у вільному світі відзначає ці роковини, віддаючи честь Тому, хто сім років безперервно вів Українську Повстанську Армію, як її Головний Командир, у боротьбі з німецьким і московським окупантами.

Для нас, пластунів, 20-річчя смерти сл. п. ген.-хор. Тараса Чупринки — це виняткова річниця. Ми відзначаємо не лише одну з найясніших постатей наших самостійницьких змагань останніх десятиріч, а й також відзначаємо героя-пластуна.

Ген.-хор. Тарас Чупринка — пл. сен. Роман Шухевич — довголітній член Українського Пласту, один із членів-основників Куреня УСП „Чорноморці", знаний під псевдом Шух.

Сл. п. Тарас Чупринка - Роман Шухевич цілим своїм поступуванням від молодого юнака до провідника підпільного руху був втіленням пластових прикмет та залишиться для нас найкращим взором українського пластуна, який ціною свого життя засвідчив виконання свого найвищого пластового обов'язку — служби Батьківщині.

Нині — у 20-річчя Його смерти, ми, українські пластуни у вільному світі, з пошаною і гордістю відзначаємо пам'ять свого славного незабутнього Друга.

Хай світла постать Тараса Чупринки - Романа Шухевича зберігається у серцях сьогочасних і майбутніх поколінь пластової молоді і допоможе їм зрозуміти глибоке значення обов'язків, які накладає на нас Український Пласт.

Скоб!
ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

Школа булавних для таборів УПЮ-ок

„Школа булавних" — вишкіл для членів проводів таборів УПЮ-ок, в 1970 році триватиме від 28-го червня до 11-го липня в „Батурині", біля Монтреалю, Канада. Кількість учасників табору обмежена до 32. Передумова прийняття: 16 років і ступінь пл. розвідниці. Зголошення приймається до 31 березня ц.р. Слати на адресу: O. Kuzmovych, c/o Plast, 140 Second Ave. New York, N.Y. 10003. Вчасний реченець зголошення, передумовлений письмовим іспитом, що рішає про прийняття на вишкіл. Вписове 10.00 дол, оплата 55.00 дол.

СВЯТКУВАННЯ 20-РІЧЧЯ ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Пл. сен. А. Прасіцький звітує Голові КПСтаршини пл. сен. Ярославові Бойдуникові.

З ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ

Австралія

В днях 24 і 25-го січня 1970 р. відбувся Десятий Крайовий Пластовий З'їзд в Австралії. Новий провід вибрано в складі: Головна Пластова Рада — пл. сен. М. Осідач і пл. сен. А. Овчаренко; Крайова Пластова Старшина: голова пл. сен. Ігор Гриневич, ККПластунів пл. сен. В. Микитенко, ККПластунок пл. сен. Н. Гриневич, секретар ст. пл. О. Дудинська, фін. референт ст. пл. Б. Бриндзя, голова УПС пл. сен. Б. Тарнавський.

Арґентина

Саме закінчилися пластові табори. Новацький табір відбувся в першій половині січня на оселі „Ненаситець". Юнацькі табори розпочалися в другій половині січня на півдні Арґентини, в місцевості Ель Больсон. Восьмий Пл. Крайовий З'їзд в Арґентині заплановано на 1-го березня ц.р. в Буенос Айресі.

Німеччина

В часописі „Українські Вісті" появилося 14-го грудня 1969 р. пластова сторінка під заголовком „Пластунський Куток", ч. 28. Є там дописи „Блаженніший Верховний Архиєпископ Йосиф Сліпий у Новому Ульмі", „Нарада пластового активу в Мюнхені", „Українські пластуни і собор св. Софії в Римі" та „Доповідь пл. сен. О. Тарнавського". Ось зміст цього останнього: „1-го жовтня ц. р. (1969) відбулася в Мюнхені в пластовій домівці ширша нарада пластового активу з представником Головної Пластової Булави пл. сен. Омеляном Тарнавським з Торонта, Канада. На порядку наради стояло ряд актуальних справ, як наприклад: чергові збори КУПО й участь у них представників КПС з Німеччини, кінцева сесія Другого Пластового Конгресу, що має відбутися з початком вересня 1970 року в Канаді; справа переведення семінару ПКД та обговорення таких проблем, як: пластове довкілля, мета, роля і завдання Пласту, ідеологічні основи Пласту, устроєві питання, пластова метода тощо. Всі ці справи реферував пл. сен. О. Тарнавський. Крім тих загально-пластових питань, було ще порушено ряд справ, пов'язаних з діяльністю пластової організації в Німеччині, зокрема проблему виховання пластових кадрів, обмін виховниками, пластові табори, праця в гуртках і куренях в міжтаборовому часі й інше. В дискусії брали участь: ст. пл. Ярема Гарабач, ст. пл. Меляня Заяць, ст. пл. Леся Дмитренко, ст. пл. Роксоляна Козак, пл. сен. Атанас Фіголь, пл. сен. Михайло Коржан (голова КПС), пл. сен. Григорій Комаринський (член КПС) й інші. У висліді нарад постановили підготовити і ще в цьому році відбути в Мюнхені дискусійний семінар, а до участи в ньому запросити пластунів із станиць Новий Ульм, Інґольштадт, Штуттгарт і Авґсбурґ. Підготовити висилку одного юнака до Лісової Школи в ЗСА; ширше заплянувати і реалізувати обмін виховними кадрами з КПС в Англії, Канаді і ЗСА; пожвавити зв'язки з іншими теренами та підготовлятися до участи в зборах КУПО. В дальшій дискусії порушено всі ті труднощі, з якими в праці зустрічаються українські пластуни в Німеччині. Голова КПС пл. сен. Михайло Коржан звернув присутнім увагу на ту важливу ролю, яку виконує Пласт у Німеччині, будучи свого роду зв'язковою централею української пластової молоді з европейськими країнами, зокрема з Францією, Белгією, Австрією, Юґославією, а останньо навіть із Чехо-Словаччиною. В дружній атмосфері пізно вночі закінчились ці наради. Голова КПС подякував ГП-Булаві за висилку їхнього делеґата до Мюнхену, а зокрема самому делеґатові пл. сен. Омелянові Тарнавському за його вичерпну доповідь та за слова заохоти до дальшої праці для добра нашої пластової організації; подякував також усім учасникам наради. (М.З.)."

ЗСА

● Станиці активно включилися в збірку грошей та одягу для потерпілих в Юґославії.

● В днях 31 січня та 1-го лютого ц.р. в Ню Йорку відбулися відправи станичних та кошових. Відправи відбувалися окремо, але спільно вислухано деякі доповіді та влаштовано спільну вечерю.

● Крайові Референти відбули дві відправи курінних та Осередкових УСП в Клівленді та у Філядельфії.

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ В КЛІВЛЕНДІ влаштувала Ювілейний Бенкет з нагоди двадцятиліття існування й діяльности Станиці в суботу 15-го листопада 1969 р., в готелі „Пік Картер". Святкове слово в часі бенкету виголосив запрошений голова Головної Пластвої Ради пл. сен. Юрій Старосольський. В мистецькій частині виступив дівочий терцет „Троянди" з Торонта.

Пластун-архітект

Минулого року Головна Пластова Булава проголосила вислід конкурсу на проєкт пам'ятника на могилу Основника Пласту д-ра Олександра Тисовського. Перше місце на проєкт пам'ятника здобув молодий архітект, активний член Нюйоркської Станиці, член Куреня „Лісові Чорти", ст. пл. Юрій Савицький.

Проєкт друга Савицького представляє стилізований вояцький хрест заслуги, яким відзначувано за хоробрість смілвих воїнів. Цей проєкт неначе символ посмертної вояцької відзнаки за заслуги того, хто все своє життя присвятив пластовій Ідеї, був її творцем і дороговказом. Пам'ятник творить естетичну, гармонійну цілість і буде виконаний в граніті. Посвячення пам'ятника відбудеться у Відні, в кінці цього літа.

Юрій Савицький в 1968 р. закінчив п'ятирічні студії з архітектури і одержав диплом архітекта в Пратт Інституті. Основи рисунку та малярства вивчав впродовж дев'яти років в малярській студії п-і Людмили Морозової. Тепер працює в своїй професії та є зацікавлений

ст. пл. Юрій Савицький

в створенні українського професійного товариства архітектів, котре охопило б молодих архітектів, а пластунів-архітектів є чимало.

Юрій Савицький народився в Берхінґ-у, Німеччина, в 1946 році. Від юних літ брав активну участь в Пласті. В Нюйоркській Станиці бачимо його на пості юнацького виховника, в 1968 р. виконує обов'язки заступника кошового, а в роках 1967-69 займає відповідальний пост кошового цієї найбільшої пластової станиці в Америці.

Крім того, бере активну участь в літніх таборах, як член юнацьких булав.

Юрій недавно одружився із ст. пл. Христею Кузьмович, членкою Куреня УСП-ок „Ті, що греблі рвуть". Христя провадить виховну працю з юнацтвом у станиці.

Молодому архітектові бажаємо успіхів у його фаху та продовження активної праці в пластових рядах!

С. Лучка

ДО ВСІХ БАТЬКІВ І ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ В ЗСА

Крайова Таборова Комісія, разом з представниками Окружних Таборових Комісій і участю Голови КПС і Голови Виховного Сектора КПС, на спеціяльному засіданні в дні 17-го січня 1970 р. устійнила на літо 1970 року на терені ЗСА такі табори:

БОБРІВКА:

Окружні виховні табори від 4-го до 25-го липня 1970: Новачок (з обмеженням до 20 новачок); новаків (до 50); юначок (до 75); юнаків (до 75). Зголошення пересилати через станиці, або безпосередньо до Голови ОТК Бобрівка: пл. сен. Ярослав Лучкань, 106 Seymour Ave., West Hartford, Conn. 06119, тел.: (203) 236-4850.

ВОВЧА ТРОПА:

Окружні виховні табори: (1) від 27 червня до 25 липня 1970 — табір новачок (без обмеження) і табір новаків (до 40 новаків); (2) від 4 липня до 25 липня 1970 — табір юначок (без обмеження) і табір юнаків (до 40 учасників); (3) від 25 липня до 22 серпня 1970 — табір новаків (без обмеження) і табір новачок (до 40 новачок); (4) від 25 липня до 15 серпня 1970 — табір юнаків (без обмеження) і табір юначок (до 40 юначок). Зголошення пересилати через станиці або на адресу Plast Camp, East Chatham, 140 Second Ave., New York, N.Y. 10003, тел.: (212) 475-6960, або Оселя ((518) 365-5801. В часі від від 27 червня до 4 липня 1970 і від 15 до 22 серпня 1970 можуть відбуватися на Оселі курінні або спортові табори.

ЗЕЛЕНИЙ ЯР:

Окружні виховні табори від 5 липня до 25 липня 1970: (1) табір новачок і (2) табір новаків. Юначки і юнаки станиці Дітройту беруть участь в юнацьких таборах на Писаному Камені. Зголошення пересилати через Станиці або на адресу голови ОТК Зелений Яр, пл. сен. Богдана Петріни, 4077 N. Campbell Ave., Detroit, Mich. 48210, тел.: (313) 825-1586.

НОВИЙ СОКІЛ:

Окружні виховні табори від 4 липня до 25 липня 1970: (1) табір новачок, (2) табір новаків, (3) табір юначок, і (4) табір юнаків. Зголошення пересилати через Станиці або на адресу таборового референта ОТК, пл. сен. Оксани Бережницької, 402 Sweet Ave., Buffalo N.Y. 14211.

ПИСАНИЙ КАМІНЬ:

Окружні виховні табори від 11 липня до 1 серпня 1970: (1) табір новачок, (2) табір новаків, (3) табір юначок, і (4) табір юнаків. Зголошення пересилати через Станиці або на адресу таборового референта ОТК, пл. сен. Ярослава Кришталовича, 3003 Center Drive, Parma, Ohio 44134, тел.: (216) 845-1211.

ЧИКАГО:

Окружні виховні табори від 4 липня до 25 липня 1970: (1) табір новачок, (2) табір юначок. Окружні виховні табори від 25 липня до 15 серпня 1970: (1) табір новаків, (2) табір юнаків. Зголошення пересилати через Станиці або на адресу голови ОТК, ст. пл. Ярослава Ганкевича, 2329 Rice St., Chicago, Ill. 60622, тел.: (312) 486-2476.

СПЕЦІЯЛІЗАЦІЙНІ ТАБОРИ:

(1) Спортовий табір для юнаків на Зеленому Ярі від 9 серпня до 15 серпня 1970. Зголошення слати на адресу гол. ОТК Зеленого Яру, пл. сен. Богдана Петріни.

(2) Спеціялізаційний табір юначок — тільки розвідниці, для підготовки до третьої пластової проби — від 1-го серпня до 15 серпня 1970 на Писаному Камені. Зголошення слати до пл. сен. Рути Галібей, 306 Palmer Drive, Fayetteville, N.Y. 13066.

(3) Морсько-літунський табір для старших юначок і юнаків та для старших пластунок і пластунів від 15-го до 29 серпня 1970 в Адірондак з обмеженим числом учасників. Зголошення слати до пл. сен. Ярослава Лучканя, 106 Seymour Ave., West Hartford, Conn. 06119, тел.: (203) 236-4850.

(4) Спеціялізаційний табір для старших юначок „Стежки культури" в часі від 15 до 29 серпня 1970 на Вовчій Тропі. Зголошення слати до ст. пл. Марійки Гелбік, 20 Marshall St., Apt. 10W, Irvington, N.J. 07111, тел.: (201) 373-5485. Подібний табір в тому самому часі і місці для старших юнаків плянує Курінь УСП і УПС „Сіроманці".

КУРСИ ТА ВИШКОЛИ:

(1) Лісова Школа — Міжкрайовий Вишкіл Таборових Провідників, від 28 червня до 11 липня в Гантері, Н.Й.

(2) Школа Булавних — для дівчат, Міжкрайовий Вишкіл Таборових Провідниць, від 28 червня до 11 липня на „Батурині" біля Монтреалю, Канада.

(3) Таборовий Вишкіл — для новацьких виховниць і виховників, від 28 червня до 3 липня на Писаному Камені.

(4) Вишкіл на другий ступінь новацьких виховниць і виховників від 15 до 22 серпня на Зеленому Ярі біля Дітройту.

(5) Вишкіл на другий ступінь новацьких виховниць і виховників від 22 до 30 серпня на Вовчій Тропі.

(6) Вишкіл на другий ступінь юнацьких виховниць і виховників від 22 до 30 серпня на Вовчій Тропі.

Інформації про Лісову Школу і про Школу Булавних можна одержати у Крайової Таборової Комісії, 140 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Зголошення на Вишколи (під 3, 4, 5, 6) приймає Діловод Вишколу КПС, пл. сен. Надя Кулинич, Plast (KPS), 140 Second Ave., New York, N.Y. 10003, тел.: (212) 475-6960. Всі зголошення для учасників всіх таборів мусять бути переслані до 30 травня 1970. Зголошення на вишколи — до 30 квітня 1970. Бажаємо всій пластовій молоді — учасницям і учасникам таборів якнайкращих успіхів та милого таборування.

КРАЙОВА ТАБОРОВА КОМІСІЯ

ПЛАСТ - НАША ГОРДІСТЬ І МРІЯ

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО БРАТІВ У ПОТРЕБІ В ЮГОСЛАВІЇ!

ОДЯГИ, ВЗУТТЯ, НАКРИВАЛА і ХАРЧІ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
1213-1217 Summit Avenue
JERSEY CITY, N.J. 07307 Tel.: (201) 795-2155

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
5020 Old York Road
PHILADELPHIA, PA. Tel.: (215) GLadston 5-3774

З концертової залі

ПРАВДИВА СПІВАЧКА

(Концерт Бели Руденко, 22-го лютого в Ню Йорку)

Живучи сімдесять миль від Ню Йорку, автор цих рядків не мав нагоди поїхати раніше на один з двох концертів, які Бела Руденко, артистка Київської Опери, дала в Ню Йорку — перший, два роки тому, другий — два тижні тому в Філгармонік Гол. Та прочитавши знамениті рецензії в „Ню Йорк Таймс-і" на обидва згадані концерти, я їхав з зацікавленням на пополудневий концерт Бели Руденко, в Алес Туллі Голл, проголошений після того, як усі місця в Філгармонік Гол, були розпродані.

Бела Руденко

Бела Руденко своїм концертом оправдала всі сподівання на сто відсотків: вона правдива співачка й артистка - виконавець високої якости. Повторю за згаданим вище рецензентом, що голос Бели Руденко — найчистіша кольоратура, що трапляється доволі рідко, бо більшість кольоратурних співачок це, на ділі, ліричні сопрани з достатньо виробленими горішніми, високими тонами, та на стільки гнучкою технікою, що можуть співати деякі кольоратурні партії — Віолетти в „Травіяті", Джільди в „Ріголетто", Розіни в „Севільському Цирульникові", чи навіть Лякме в одноіменній опері, чи Пажа в „Гугенотах".

Але для них виконувати опери композиторів епохи великих, „чисто" — кольоратурних опер, Біліні, Доніцетті, Россіні, Боалдіє і ін., майже неможливо, тому, що в цих операх голосові вимоги такі, що їх подолати може тільки справжня кольоратура — така, як нею є Бела Руденко. Тому й не дивниця, що з чисто вокальної сторони, найкраще виконаними номерами програми її концерту були арії з опер Беліні („Капулети і Монтекії") та Доніцетті („Лючія з Лямермур"). У цих аріях, як і в співаних по-українськи „Вальсі - Вокалізі" Юрія Майбороди, „Солов'їній пісні" Коса Анатольського та в „Варіяціях на тему вальса" — авторові цих рядків невідомого композитора — співаних замісць поданих у програмі „Варіяцій" Проха, Бела Руденко показала всю віртуозність голосової техніки, блискучість нот - стакато, арпеджіїв, руляд, трелів і найвищих нот — включно з високим „ф„ і ін. характеристичних атрибутів кольоратурної акробатики в найкращому розумінні цього слова. Адже кольоратурна техніка й орнаментика задумані не для інтерпретації глибоких музичних ідей, але тільки й єдино „на показ", щоб вражати їх труднощами та штукою й легкістю їх поборювати!

Для Бели Руденко ніякі технічні труднощі не існують — вона справляється з ними так само природньо й самозрозуміло, як високої кляси піяніст, чи скрипаль, слухаючи яких не звертається уваги на просто надлюдські технічні труднощі виконуваних творів, — такі вони „легкі" й самозрозумілі для технічних талантів дійсних віртуозів. Таке саме почуття було тоді, коли слухалося Белу Руденко.

Мистецьку інтерпретацію вона доказала головно в українському репертуарі ліричних пісень Юрія Майбороди і Віктора Косенка. Вона виконувала їх просо, спокійно, з шляхетним відчуттям їх конувала їх просто, спокійно, ка, їх суму і патосу. Його „Вони стояли мовчки" співачка виконувала в першій редакції цієї пісні, зачинаючи її у високій тесутрі; пізніша редакція, яка починається (у вокальній партії) внизу, куди краще, бо більше відповідає загальному настроєві цієї чисто — Рахманіновської пісні.

Що Бела Руденко типова оперова співачка, це відчувалось в кожному співаному творі, в кожному малому рухові руки, чи виразі обличчя. Особливо це було помітне в арії Розіни, та в кінцевій арії з „Наталки Полтавки" (з фортепіяновим акомпаніяментом очевидно Йориша, не Лисенка!), яку вона виконала з дійсним юмором та правдивим сценічним темпераментом. Не дивниця, що після цієї арії артистка мусіла додати надпрограмово ще три пісні для розентузіязмованої публіки, яка заповнила залю до останнього місця (були навіть доставлені крісла на сцені). Серед публіки добрих 95, або й більше відсотків — українці.

В особі Розалії Трохман співачка мала ідеальну, просто, неперевершену, акомпаніяторку.

Автор цих рядків не був зовсім вдоволений виконанням відомої арії Моцарта „Аллилуя", яку Бела Руденко співала прегарно з вокальної сторони, але надто бережно і весь час на піяно і піяніссімо, замісць душевного підйому, ентузіязму й тріюмфальної радости, якний цей твір вимагає. Може причиною такої інтерпретації було те, що цей твір був першим у програмі і вона хотіла на ньому „розспіватися"? Ще менше вдоволений він був заміною артисткою „Варіяцій" Проха, які були в друкованій програмі, на згадані раніше „Варіяції на тему вальса" (такий заголовок насувався слухаючи цей номер анонімового автора): це банальний твір, як з музичної, так і літературної сторони (жахливі слова, а у варіяціях ще й розривані до абсурду!), якого така співачка як Бела Руденко, не повинна співати, дарма, що в ньому повно кольоратурних „трюків". Та це — дрібниці в порівнянні з усіми величезними плюсами. Найважніше те, що Бела Руденко — правдива співачка.

Антін Рудницький

Бела Руденко в Чикаго

Бела Руденко, — це один із кращих прикладів вартости й живучасти нашого народу. Вона справжній велетень нашого музично-вокального мистецтва. Дебютувала вона в Чікаго 13 лютого 1970 р. в Оркестра Гол і залишила по собі прегарний спомин, як гарна, принадна й щиро-скромна мисткиня високої голосової культури, рідкісної між співаками [illegible] галі. Її вартість оцінили, також і чужинці при нагоді її мистецьких виступів поза межами батьківщини, і це для нас важне, бо їх позитивні оцінки надали об'єктивности характеристиці її таланту, голосу і техніки.

Одне, і найважливіше, мушу тут підкреслити, а саме, що такі майстри голосу, як Бела Руденко, трапляються дуже рідко, і тепер — це справжні білі круки. Тому вони заслуговують на особливішу увагу, так як особливішою є ця категорія голосу, що її за італійським метафоричним окресленням названо „кольоратурою", значить [illegible] кольоризовання мелодій прикрасами. Цей рід голосу відзначається майже інструментальною обротністю, і тому часто супроводить його флет як співпартнер при фортепіяновім чи оркестральнім супроводі. В давніших школах цей рід голосу трактувався як „канто фігурато", що зі своєї природи надавався до всяких фігурацій і таких орнаментальних штучок, як стаката, вібрата, трилі, наглі і далекі скоки, арпеджія, пасажі і різного рода каденції, що їх часто віртуоз виконував, імпровізуючи й без акомпаніяменту, при закінченні якоїсь частини вокального твору для показу своєї технічної справности і блиску. Трапляються кольоратурні сопрани, яких голос є ніжно-субтельний і сріблистий наче у флеті і своїм діяпазоном вони сягають до найвищого „ф", а навіть „фіс" (у другій октаві). Цей жанр голосу не лише надає блискучости виконуваній музиці, але також виказує велику культуру, інтелігенцію і віртуозну майстерність виконавця.

Такий характеристичний й голос „кольоратурного ліричного сопрана" й такі його прикмети наглядно й ярко проявлялися у Бели Руденко. Про ці технічні якості і способності кольоратурного голосу сказав я дещо обширніше тільки тому, щоб ширший загал читачів зрозумів значення цього слова, а тим самим і вартість нашої співачки, і при найближчій появі її серед нас міг наочно переконатися в правдивості тут сказаного. Цінити Белю Руденко треба не лише із-за вище згаданих прикмет її голосу, але також із-за її сильного характеру, який уможливив їй видержати в незвичайно важкій праці над собою, так у часі її довгих студій в консерваторії, як також у щоденних її практиках, не говорячи про те, що вона наша і рідна, з крови і кости українська співачка.

Для любителів кращого музичного мистецтва було справжньою насолодою послухати її концерт, і враження з цього вечора залишились для нас, українців, як чудова незабудька з Рідної Землі. Наша мисткиня заслужено одержувала бурі щирих оплесків, а вкінці кіш і кремо китицю прекрасних рож. Будучи зворушена виявом захоплення слухачів, що прямо не випускали її зі сцени, проспівала ще чотири з української музики. Українське Чікаго, хоч під мистецьким оглядом слабо зорганізоване, завжди було добрим консументом музики кращих наших мистців і ансамблів. На концерт Бели Руденко прийшла майже вся українська інтелігенція з Чікага й околиці, а також велике число свідомих робітників.

Зайво було б займатися детальною аналізою проспіваних нашою мисткинею пісень, бо всі вони були відспівані майстерно, з тонкістю і фінезією досконалого, як підкреслив критик найбільшого американського щоденника в Чікаго „Чікаго Трибюн" ідеального ліричного кольоратурного сопрана.

У першій частині програми вона виказалася справжньою віртуозкою в інтерпретації пісень і оперних арій великих майстрів минулого, як Моцарт, Белліні, Гендель, Доніцетті і Прох, де вона заблестіла своїм талантом, високою технікою і розумінням кляєики. Друга частина програми була чисто українська, наче подумана і приготована для української публіки. Звідгам повіяло вже своїм духом, своїм ліризмом Ця питомо українська атмосфера може була не зовсім по нутру для чужинців, що воліли б радше продовження продукції того самого жанру, що в першій частині, зате нам, українцям, це було до вподоби й ми раділи з пісень у рідній мові. Я особисто мав би застереження до надміру продукції двох лише композиторів, а це Майбороди (4 пісні) і Косенка (3 пісні), коли наша музична література вже така багата.

Добрим доповненням до співу Белі Руденко був фортепіян Розалії Трохман. Це теж віртуоз гідний уваги і рідкісний у супровідній ролі Вона чудово вчувалася у виразові заміри солістки і підкреслювала кожний момент своїми вмілостями, у більшості випадків трактуючи свій інструмент як оркестральний засіб виразу в доскона лім ритмі, піянах, форте і декоративно - ілюстративних підкресленнях.

Бела Руденко ще молоденькою, 23-річною дівчиною, здобула золоту медалю і диплом на міжнароднім вокальним конкурсі в Тулюзі у Франції в 1957 році. Вона концертувала вже в Норвегії, Франції, Чехо-Словаччині, Польщі, Болгарії, Румунії, Канаді й Японії. Це мисткиня, що йде шляхами її великих попередників, Саломе Крушельницької і Олександра Мишуги, та ширить серед чужинців добре ім'я про українську музично - вокальну культуру, і тому вона завжди буде для нас наймилішим гостем.

Мирон Федорів

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

В глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що у п'ятницю, дня 27-го лютого 1970 р.
по короткій недузі упокоївся в Бозі на 59 році життя
наш Найдорожчий
БРАТ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

БОГДАН ЗАЯЧКІВСЬКИЙ

уроджений у Калуші, матурист Української Академічної Гімназії у Львові, абсольвент Женевського університету, співробітник допомогових установ у Европі.

ПОХОРОН у понеділок, дня 2-го березня 1970 року із церкви св. Михаїла у Гартфорді, Конн., а відтак на парохіяльний цвинтар у Гластонберрі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЛІДІЯ БАРАБОЛЯК — сестра з мужем МИКОЛОЮ та дітьми: ХРИСТЕЮ, ОЛЕСЕМ і РОМАНОМ
НІНА БАНДЕРА — дочка з мужем ВОЛОДИМИРОМ та дітьми: МАРКОМ, ПЕТРОМ і ХРИСТЕЮ
АНДРІЙ ЗАЯЧКІВСЬКИЙ — син

ПОДЯКА

Дня 12-го жовтня 1969 року у Торонті, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов у Вічність з волі Господа, наш Найдорожчий БРАТ, ШВАГЕР і ВУЙКО

Митрофорний Протоєрей Протопресвітер св. п. о. д-р БОГДАН ЛИПСЬКИЙ

парох Святомиколаївської Церкви, бувший професор Богословської Академії у Львові та Духовних Семінарій у Гіршбергу і Кульмбергу, а з доручення Слуги Божого Андрея — капелян українських політичних в'язнів у Львові, до кінця життя відданий рідній Церкві та своєму народові. Віримо, що Покійний молиться перед Божим Престолом за єдність нашої Церкви та неподільність її Проводу.

В оцих рядках висловлюємо нашу сердечну подяку Їх Блаженству Верховному Архиєпископові Кир Йосифові за співчуття і Заупокійні Богослужби за душу о. Богдана в Римі. Дякуємо щиро Владиці Кир Ізидорові Борецькому за відвідини Хворого в лікарні та за ласкаву участь у єрейських Богослужбах і похоронах, а зокрема глибоко вдячні за сердечну промову на поминках у пам'ять Покійника.

Достойного посла та б. міністра федерального Уряду Павла Гіллрда та Достойного посла Івана Яремка прохаємо ласкаво прийняти нашу подяку за їхню участь у похоронах о. Богдана.

Складаємо нашу подяку митрофорним протоєреям о. Василеві Філевичеві та о. Петрові Хомишові за участь у похоронах, а митратові Хомишові за прощальні слова в пам'ять Покійника.

Наша подяка належиться Високопреподобним Отцям протоігуменові Павлові Мадзі ЧНІ з Вінніпегу та о. Теофанові Шевалі — настоятелеві Отців Студитів за участь у похоронах.

Всечесніщим Отцям Протопресвітерам Юліянові Габрусевичеві, Маріянові Бутрицькому, д-рові Миколі Комаревi, Ярославові Чижеві, Антонові Цимбалістому, Тарасові Гарасимчукові та всім Преподобним Отцям парохам Торонтонської та інших Епархій у Канаді, черницям і ченцям монаших згромаджень за молитви та участь у похоронних Богослужбах.

Глибоко вдячні Всечесним Отцям Святомиколаївської Церкви, а саме: о. адміністраторові Іванові Сиротинському, о. Юліянові Микитинові, о. д-рові Юрієві Федорові та о. Б. Гощулякові за влаштування єрейських похоронів за точними приписами нашого обряду.

Невимовно вдячні о. рад. Володимирові Тарнавському з Едмонтону за участь у похоронах і зокрема за Богом натхнену прощальну проповідь над домовиною Покійника в Святомиколаївській Церкві.

Щире Спасибі Їх Блаженству Кир Йосифові, о. проф. І. Гриньохові в Римі, о. проф. Л. Міні ЧНІ у Нюарку, ЗСА, о. Д. Библіву, Вінніпег, о. рад. В. Тарнавському, Едмонтон, Отцям — Сиротинському, Микитинові, Федоріву та Гощулякові за Богослужби та Парастаси у сороковий день смерти о. Богдана.

Окрема подяка належиться Крилосові під проводом п. Брездейя, який пречудовими напівами звеличував похорони упродовж 4-ох днів. Також дякуємо панові проф. Коваліву та його хорові та хорові „Веснівка" під орудою пані Я. Зорич за їхню участь і спів мистецький у похоронах.

Зокрема сердечно дякуємо усім отим тисячним вірним-мирянам, які упродовж 4-роденних похоронів у Святомиколаївській Церкві та на кладовищі молилися за душу о. Богдана.

За надмогильні прощальні слова сердечно дякуємо Панам д-рові О. Бойкові, В. Дідюкові, пані Я. Зорич, панові інж. Олександрові Клюфасові і студентові Бабякові, який у зворушливих словах згадував о. Богдана.

Парафіяльному комітетові Святомиколаївської Церкви дякуємо за влаштування тризни в пам'ять Покійного свого пароха о. Богдана. Висловлюємо щиро-сердечну подяку Кир Ізидорові за навіяні єрейською любовю у пам'ять о. Богдана, Пані І. Малицькій, Панам М. Пороховi, проф. В. Янішевському, проф. З. Зеленому, проф. Е. Вертипорохові, д-рові Р. Малащукові, д-рові М. Кушпеті та д-рові А. Базилевичові за глибокі та повні пошани до Покійника слова.

Всечесним Отцям Святомиколаївської Парафії, її організаціям — ЛУКЖ-ві, БУК-ві, Рідній Школі та Курсам Українознавства сердечно дякуємо за те, що в сороковий день смерти о. Богдана влаштували жалібні сходини, попереджені Святою Літургією і Соборним Парастасом, у пам'ять Покійного. Дякуємо п. Дідюкові за провід отими жалібними сходинами, а Пані Яців і д-рові Базилевичеві за вірні спогади про Покійного. З глибини серця дякуємо Кураторії, яка займеться упорядкуванням наукової спадщини о. Богдана. Хай Господь винагородить усіх тих парафіян-мирян, які як невянучий вінець склали свої пожертви на Богослужби за душу Покійного та на Собор св. Софії у Римі.

Висловлюємо сердечну подяку Панам д-рові Миколі Недільському та д-рові Ярославові Кучменді за їхню безкорисну лікарську опіку в часі недуги о. Богдана.

Повсякчасно будемо вдячні Панові інж. Михайлові Цибульському, який повністю зайнявся влаштуванням похоронів і всіми іншими важливими формальностями. Панові інж. О. Клюфасові за його допомогу в цих сумних для нас днях.

Сердечно дякуємо Високоповажаній Пані Н. Бригідеровій, Панству Дарії і інж. Михайлові Цибульським, Панству мґ-ам К. і П. Медвідським за направду більш як родинну довголітню опіку о. Богданом у часі Його довготривалої недуги. Хай ласкавий Бог винагородить їх за все добре.

Ми винні вийнякову нашу щиру подяку Панові Іванові Верилі за його довголітню щиру відданість свойому пароховi о. Богданові.

Хай Всевишній і Ласкавий Бог нагородить своїми Божими та щедрими ласками всіх Тих, що в отих скорбних для родини о. Богдана днях, виявили стільки рідкісної щиросердечности, любови та доброчинности! — Оці наші слова подяки є висловом із глибини наших сердець.

НАТАЛІЯ КАЧМАР — сестра з Чоловіком і Родиною
КЛИМЕНТІЙ ЛИПСЬКИЙ — брат з Родиною

Ділимося з Рідними і Знайомими сумною вісткою, що дня 22-го лютого 1970 року у Львові відійшла у Вічність на 81-му році життя наша Дорога ТЕТА

ІВАННА ЛЕВИЦЬКА

довголітня учителька, виховниця, управителька дівочої бурси у Львові.

У смутку:

ТЕТЯНА і ОЛЕКСАНДЕР КРИНИЦЬКІ з Дітьми

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА, ТАТА, ДІДУСЯ і ПРАДІДУСЯ

бл. п.

ДАНИЛА ГРУХОВСЬКОГО

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у вівторок, 3-го березня 1970 року

о год. 9-ій рано
в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
на яку Родину і Знайомих запрошують та про молитви просять:

жінка: ВАРВАРА
доньки: АНАСТАЗІЯ БРОДІН і ТЕОДОЗІЯ ВАЙЛДЕР з чоловіком ІВАНОМ
внуки: д-р МИХАЙЛО БРОДІН і ГРИГОРІЙ БРОДІН
ВАРВАРА ВАЙЛДЕР і ІВАН ВАЙЛДЕР

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п.

АНДРІЯ КОЛІНКА

буде відслужена

в суботу, 7. БЕРЕЗНЯ 1970 р. о год. 1-ій по пол. на Його Могилі, на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПАНАХИДА

ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ.

Після Панахиди відбудуться в залі Сестрицтва при Церкві-Пам'ятнику ТРАДИЦІЙНІ ПОМИНКИ.

ДРУЗІ

Нова Управа ОДУМ-у в Чикаґо

8-го лютого 1970 р. в домі ОДУМ-у при 2516 Вест Дивіжен вулиці відбулися річні загальні збори філії ОДУМ-у в Чикаґо.

До президії зборів вибрано Василя Ковальчука — на голову та Ліну Степову — на секретаря. Звітували члени уступаючої управи та члени Контрольної Комісії. Після звітів та уділення абсолюторії старій Управі вибрано нову в такому складі: Віктор Войтихів — голова, Василь Коновал — секретар, Василь Ковальчук — скарбник, Ліда Хованська — організ. реф., Вала Пошиваник — референт юнацтва, Василь Вестеровський — культ-освітній реф. Іван Іващенко та Олексій Коновал, які є членами ГУ ОДУМ-у, вибрані членами до Управи філії.

До Контрольної Комісії вибрані: Володимир Косогор, — голова, Андрій Кушнір та Михайло Будько.

Новообраний голова філії Вітор Войтихів є наймолодшим головою філії на протязі двадцяти років її існування. Спершу він був одним з активних членів Юного ОДУМ-у, пізніше переведений до старшого ОДУМ-у з найкращими знаннями з української мови, історії та літератури. Деякий час був виховником та членом Управи філії. Він належить до струнної оркестри філії та є одним з найкращих мандолінистів (він виконує сольові партії в оркестрі) та членом Ансамблю Бандуристів ОДУМ-у.

Управа філії, яку очолює Віктор Войтихів, матиме цього року багато праці. Цього року філія відзначає своє двадцятиріччя як рівночасно ж і увесь ОДУМ. З нагоди 20-ої річниці філії 17-го травня 1970 р. в школі ім. Шопена відбудеться одумівський концерт з участю всіх мистецьких одиниць. 24 травня плянується повторення цього концерту на півдні Чикаго.

Мистецькі одиниці філії вже розпочали підготовку до Ювілейної Зустрічі ОДУМ-у в Канаді на день Незалежности в ЗСА, на яку з Чикаго поїде струнна оркестра, бандуристи, танцювальна група та ін.

Реф. преси ОДУМ-у

ЗА КОРДОНОМ ПЕРЕДПЛАЧУЮТЬ 16772 ПРИМІРНИКИ ЖУРНАЛУ „УКРАЇНА"

Київський журнал „Україна", що виходить з багатьма ілюстраціями, в тому й кольоровими, у видавництві „Радянської України" під гаслом „Пролетарії всіх країн, єднайтеся!", як „громадсько - політичний, літературно- - художній журнал", передплачують з-за кордону в кількості 16,772 примірників. Супроти минулого року закордонна передплата „України" зросла на понад одну тисячу примірників. Як виходить з поданого в журналі ч. 2 з січня 1970 р. цифрового звіту, за кордоном передплачують більшу кількість цього журналу, ніж у Луганській, Закарпатській, Чернівецькій і Кримській областях, разом узятих, включно з півторамільйоновим містом Києвом. Загальна кількість передплат „України" в СССР і за кордоном зросла на 35 тис. примірників, а число, з якого взято інформації, вийшло накладом в 340 000 примірників, отже збільшеним, для розпродажу в кіосках.

Успіх українського лікаря-дентиста

Численні друзі та знайомі відомого нашого лікаря-дентиста д-ра Тараса Юрія Снігуровича, який живе з родиною у Вінніпеґу, напевно втішить вістка про чергові його професійні успіхи. В суботу 31 січня 1970 р. д-р Т. Ю. Снігурович був головним промовцем на пополудневій сесії 12-го щорічного З'їзду Дентистів Північної Дакоти в м. Джеместавні, де його фахову доповідь про корональну ресторацію зібрані лікарі-дентисти прийняли оплесками, висловами признання та ґратуляціями. Він теж буде доповідачем на Всеканадійській Дентистдичній Конвенції влітї ц. р. у Вінніпеґу та має вже запрошення з доповіддю на Міжнародню Дентистичну Конвенцію в Мюнхені, Німеччина, в 1971-му році.

Д-р Т. Ю. Снігурович

Для д-ра Тараса Юрія Снігуровича, сина відомого громадського діяча Станиславівщини та відомого активного громадянина Вінніпеґу, який завершив свої студії дентистичної медицини докторатом у Мюнхені 1960, повторив цей докторат в Манітобському університеті в 1962, і від 1965 є професором ресторативної дентистики в тому ж Манітобському університеті, — це важливе професійне і наукове досягнення, і ним тішаться теж сотки вінніпеґських українців, які цінять свого лікаря.

Д-р Тарас Ю. Снігурович живе з дружиною Дарією Нижанківською - Снігурович, відомим балетмайстром та мистцем сценічного танку, у Вінніпеґу і разом з донею можна їх часто бачити на українських імпрезах своєї громади. Бажаємо д-ру Тарасові ще більших успіхів у його професійній та науковій праці!

Я. К.

Великий успіх „Наталки Полтавки" в Клівленді

„Наталка Полтавка", яку український хор „Дніпро" показав 21-го лютого в залі Ровдс, стягнула публіку в числі понад тисячу, яка з ентузіязмом вітала появу всіх акторів - співаків, а спеціяльно п. О. Бенцаль - Карпяк.

Сміло можемо сказати, що це була одна з кращих постановок у нас на протязі кількох років. Кождий з акторів зокрема та і всі разом дали повну насолоду не тільки своїми прекрасними голосовими даними, але і акторськими здібностями. В першу чергу Виборний, Я. Сідельник, створив такий прекрасний тип, якого часами і тяжко знайти і в наших „столичних" театрах. Йому „Наталка" завдячує той великий успіх, не говорячи про його шовковий бас-баритон, що чарував усіх в кождій виконуваній пісні, зокрема „Ой під вишнею" його високе „ф" зірвало бурю оплесків. Йому дотримував кроку партнер у п'єсі Л. Дмитревич, що, не шаржуючи, витримав Возьного у стилі до самого кінця. Пані Лена ще раз показала, що значить акторка, яка перебула на сценах повних 50 років, Терпелиха у її виконанні — це повна турбот та любови мати за щастя своєї дочки. Вона і була постановщиком п'єси.

Микола у виконанні Т. Білінського був у своєрідному стилі. Ми б сказали, був цікавий. Двоє останніх виконавців: Наталка і Петро — це солісти хору „Дніпро". Пригляньмося Наталці: ролю її виконувала Надя Воляник. Це вперше вона на сцені побіч справжніх артистів. Її деб'ют випав справді гарно. Може деяка нервозність із відслоненням куртини, та все далі і далі вона опановується і Наталка у її виконанні набирає чару та емоцій. Її голосок вирівнаний, гора гарна без висилювання та змучення. Своїм виконанням вона мило розчарувала публіку.

Ролю Петра (на яку нарікають майже всі виконавці) виконував соліст „Дніпра" Ю. Оришкевич. Він і соліст капелі „Бандуристів" Дітройт та і хору „Прометей" у Торонті. Ми називаємо його „літаючий оліст". Не будемо писати про ролю Петра, бо кождий знає, яка вона невдячна. Зупинемось над виконанням Юрка. Юрко володіє приємним та милозвучним високим першим тенором, і тому всі його соля були мистецькою насолодою для публіки, а його чутлива натура додала ще особливої краси всім пісням. Та несподіванкою було для всіх сценічне подання ролі Петра. За виїмком певних рухів рук (що можна виправити) гра Юрка була переконуюче виправдана та добра. Він талановитий та податливий матеріял для режисера. Обом молодим виконавцям щиро ґратулюємо та бажаємо витривалости в праці.

Декорації у виконанні Т. Білінського вийшли повні краси. Хата, плоти, соняшники, тополі, колодязь: ввели публіку в дійсність своїм невишуканим чаром, нагадали рідні сторони.

Оркестра хору „Дніпро" під орудою диригента Є. О. Садовського грала дискретно та не „перешкоджала" солістам.

Піднесено квіти на руки п. О. Бенцаль-Карпяк та подяку за вложену працю, підкреслюючи при тому з повною вдячністю її 50-літню працю на сцені. Привіт склав голова хору д-р З. Голубець, від Союзу Українок промовляла п. Слава Барнич, згадуючи п О. Бенцаль як першу Шаріку, і її головні ролі в „Гуцулці Ксені", „Пригода в Черчі", „Дівча з Маслосоюзу". Від Громади вітав п. Лену д-р Б. Футей.

От так то наші „полтавці" тяжкою та витривалою працею „здобули Клівленд", за що їм всім належиться сердечне спасибі. Повторення „Наталки Полтавки" побажане. Вся українська громада повинна побачити її. Як зачуваємо, хор „Дніпро" радо вийде і до Дітройту, Питсбургу, Боффало чи навіть Торонта, якщо ті громади попросять.

С. С.

„Известия" вихваляють „Солдат великої Россії"

Московський щоденник „Известия" — орган Ради Депутатів трудящих СССР, що постійно друкує на першій сторінці вгорі репродукцію ордену Леніна, надрукував у числі з 22 лютого вірш російського поета - комуніста Алєксєя Маркова під наг. „Солдати Росії". Вірш розпочинається словами „Шляхи, шляхи Европи, политі кров'ю країни" і ностальгічним зідханням автора: „травою вже поросли окопи, де була далека юність моя". Далі мовиться про другу світову війну і Европу:

„Европу уже не впервые
В те годы прикрыли собой
Солдаты великой России
С бессмертной и гордой судьбой".

У дальших рядках шовіністичного вірша названо совєтську армію „бронею великої держави". До складу СССР входить понад сто націй і народів, чиї сини гинули в другій світовій війні в боротьбі проти фашизму, але „Известия" публікують шовіністичного вірша про „велику Росію", яка, мовляв, захистила Европу... Назване число цієї московської газети присвячене совєтській армії, яку таким чином орган уряду Совєтського Союзу отожнює з російською армією.

Комуністи ЗСА готуються відзначити „сторіччя Леніна"

„З членом Політичного Комітету комуністичної партії ЗСА тов. Хайменом Лумером ми зустрілись в його бюрі на 2-му поверсі невеликого цегляного будинку на 26 вул. Захід на Мангеттені. Цей триповерховий будинок — штаб комуністів". Так розповідає мільйоновим читачам в СССР кореспондент московської „Правди" з 18-го лютого 1970 р. в репортажі „Ідеї, що осяявають мільйони", про діяльність і пляни американських комуністів. Кореспондент, який говорив з тов. Хайменом Лумером на багато тем, спинився на „відзначуванні 100-ліття народження В. Леніна в ЗСА". Він цитує з офіційної заяви компартії ЗСА, що „вшанувати Леніна це означає боротись (в оригіналі „сражаться") за ленінські принципи", які „нині мають для нашої партії таке ж значення, яке вони мали в царській Росії". Іншими словами, в заклику є заледве завуальований клич до насильницької революції большевицько-ленінського типу. В тому ж заклику - програмі сказано, що „ми мусимо органічно злити святкування ленінського ювілею з усією нашою практичною діяльністю". Кореспондент „Правди" Б. Орєхов з Ню Йорку перелічує заплановані компартією ЗСА такі святкування та ідеологічний вишкіл американських обивателів у комуністично - промосковському дусі: щомісячні випуски журналу „Політекел афферс", поширення творів Леніна, що її хвидає „Інтернешенел Паблішерс"; в газеті компартії „Дейлі Ворлд" будуть впродовж року публікуватись статті про Леніна; будуть організовані демонстрації кінофільмів про Леніна, пересувна виставка про Леніна й СССР, відбуватимуться збори, мітинки та „ленінські симпозіюми".

ПОЧАЛИ РОЗВОДИТИ УСТРИЦІ НА ПОБЕРЕЖЖІ ЧОРНОГО МОРЯ

Фахівці інституту „Гідрорибпроскт" УССР, співпрацюючи з різними озівсько-чорноморськими риболовними артілями, заклали „підводну фарму" біля чорноморської Кінбурнської коси: завезли туди кілька порід устриць - равликів і створили можливості для їх розмноження. У висліді — Очаківський рибний завод одержав звідти першу партію з 15 000 устриць. Експериментальний період вже закінчився, нове підводне господарство має давати до двох мільйонів устриць щороку.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ ГНАТКІВ, член УНСоюзу Відд. 316 Т-ва Укр. Нар. Дім в Рочестері, Н. Й., помер 6 лютого 1970 р. на 77 р. ж. Нар. в Путятинцях, повіт Рогатин, Україна, і став членом УНС в 1917 р. Полишив у смутку дружину Анну і дві дочки. Похорон відбувся 10 лютого 1970 р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МИХАЙЛИНА ГОМКА, членка УНС Відд. 242 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Фраквіллі, Па., померла 29 січня 1970 р. на 68 р. ж. Стала членкою УНС в 1928 р. Полишила в смутку синів: Степана, Михайла, Петра, Івана і Вільяма, доньки: Марія і Гелена. Похорон відбувся 3 лютого 1970 р. на цвинтарі св. Івана в Фраквіллі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ЄВГЕНІЯ ЧЕРСЬКА - ГАРБАЧЕВСЬКА, членка УНС Відд. 434 Т-ва Пласт в Монтреалі, Канада, померла 4-го січня 1970 р. на 72 р. ж. Народ. в Чернівцях, Буковина, і стала членкою в 1961 р. Полишила в смутку доньку Любу. Похорон відбувся 8 січня 1970 р. на цвинтарі Монт Роял в Монтреалі, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!
В. Мельник, секр.

ПЕТРО ПАВЛО КАРПЯК, член УНС Відд. 339 Б-ва св. Василія у Філядельфії, Па., помер 15 січня 1970 р. на 45 р. ж. Нар. у Філядельфії, Па. і став членом УНС в 1966 р. Полишив у смутку близьку і дальшу Родину та Приятелів. Похорон відбувся 20-го січня 1970 р. на цвинтарі Гілсайд в Рослин, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Лупацій, секр.

МИКОЛА БОРИСЛАВСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 352 Б-ва св. Арх. Михаїла в Честері, Па., помер 19 січня 1970 р. на 67 р. ж. Нар. в Дрогобичі, Україна, і став членом УНС в 1965 р. Полишив у смутку дружину Волфсинду, дочку, сестру та шваґра. Похорон відбувся 24 січня 1970 р. на цвинтарі Факс Чейсі в Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ОСТАП УЛИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 325 Т-ва Запор. Січ в Брукліні, Н. Й., помер 18 січня 1970 р. на 59 р. ж. Нар. в Стрию, Україна, і став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Лідію, дітей: Анну, Юрія, Андрія і Ігора. Похорон відбувся 21 січня 1970 р. на цвинтарі Cypress Hills в Брукліні, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Цюпа, секр.

МИХАЙЛО ТОВАРНИЦЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 438 Т-ва С. Коновальця в Істон, Па., помер 27 січня 1970 р. на 73 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1951 р. Похорон відбувся 31 січня 1970 р. на цвинтарі Св. Духа в Bethlehem Township.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Терлецький, секр.

Аллентавн і околиця!

В неділю, 8-го березня 1970 року
о годині 3:30 по пол.
в залі UKRAINIAN PARISH CENTER
803 North Front St., Allentown, Pa.
— відбудеться —

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
АЛЛЕНТАВНУ і ОКОЛИЦІ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делеґати Відділів таких місцевостей:

Аллентавн — 147 і 151; Нортгемптон — 44 і 318; Бетлегем 47 і 288; Істон — 137 і 438; Бат — 95; Ормрод — 124; Палмертон — 369 і Рединґ — 48.

На порядку нарад:

1. Справоздання з праці Округи і її Відділів;
2. Доповіді головних урядовців;
3. Плян успішного переведення конвенційної кампанії.

В зборах візьмуть участь:
ЯРОСЛАВ ПАДОХ, головний секретар
СТЕПАН ГАВРИШ, головний радний і обласний організатор

ОКРУЖНА УПРАВА

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ
проголошує на шкільний рік 1970-71

ТРИ СТИПЕНДІЇ У ВИСОТІ

$1,000, $600 і $400

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу членам УНСоюзу, студентам акредитованих каледжів та університетів у ЗСА і Канаді, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), предмету студій та потреби фінансової допомоги.

Подання слід вносити до 31 березня 1970 року на окремих друках, по які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

25,000 ДОЛЯРІВ
коштує виховання дитини; куди більше її висока освіта. Цей кошт й будучність Вашим дітям запевнить, навіть коли б Вас не стало, єдино життєве забезпечення
в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

ТАРЗАН, Ч. 6329. Вожді заявляються проти масок

Сором паде на нас! Нас, скарабів, зроблено дурнями! Ми думали, що маємо мудрого „обія"-чоловіка!

Він мабуть вбив вашого мужа-„обія" скарабів і покористувався його маскою, щоб скрити власну тотожність!

Ото ж ми повинні прогнати законом „обія"-мужів з наших племен! Мусимо бачити обличчя кожного чоловіка, який говорить, що він може розмовляти з богами!

Правда, правда, не буде більше масок „обія"!